

AUSTRALIJOS LIETUVIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

ŠEŠTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9 Adelaide, 1953 m. rugpjūčio/Aug. 12 d. Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 16(127)

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatinams skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed and published by Australijos Lietuvis Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Phone LU 5827

TAIKA KOREJOJE IR KAS TOLIAU

Liepos 27 dieną Korėjos fronte sustojo karo veiksmai: 10 val. ryto pasirašyta paliaubų sutartis. Karas, kurį komunistai pradėjo 1950 metų birželio mėnesį ir kuris tęsėsi daugiau kaip tris metus, pagaliau baigtas, nė vienai pusei nepasiekus savo tikslų, dėl kurių jis buvo pradėtas: komunistams nepavyko užimti Pietų Korėją, o Sąjungininkams nepavyko suvienyti Pietų ir Šiaurės Korėją, kaip buvo numatyta Jungtinių Tautų sprendime pradėjus ginkluotą pasipriešinimą prieš komunistų invaziją.

Pagrindiniai paliaubų sutarties punktai yra tokie:

* Karo veiksmai sausumoje, jūroje ir ore sustabdomi po 12 valandų pasirašius karo paliaubų sutartį ir abi armijos pasitraukia 2 kilometrų nuo išvestos demarkacijos linijos, skiriančios komunistų ir Sąjungininkų kariuomenes;

* Sąjungininkai pasitraukia iš visų salų prie Šiaurės Korėjos ir Korėjos blokada panaikinama;

* Jokių kariuomenės pastiprinimų nė viena pusė laike paliaubų negali siūsti. Per mėnesį laiko gali būti pakeičiama 35.000 kariuomenės, tačiau naujus kontingentus galima siūsti tik į pasitraukusių vietą;

* Sutarties sąlygų vykdymui užtikrinti sudaroma priežiūros komisija iš penkių komunistų ir penkių sąjungininkų kariškių, iš kurių po du ne žemesnio kaip generolo ar admiralo laipsnio;

* Buferinei zonai (tarp abiejų armijų) prižiūrėti sudaroma 10 mišrių komisijų.

* Šiaurės ir Pietų Korėjoje rezervuojami penki uostai, per kuriuos gali būti palaikomas susisiekimas jūromis ir gabenama kariuomenė bei tiekimas. Priežiūrai sudaromos specialios mišrios komisijos kiekviename uoste.

* Visi karo belaisviai perduodami laike 60 dienų pasirašius paliaubų sutartį;

* Tie karo belaisviai, kurie nenori grįžti pas komunistus, pereina penkių tautų — Švedijos, Šveicarijos, Indijos, Lenkijos ir Čekoslovakijos — globon. Tik Indija turi teisės atsiųsti savo karinius dalinius belaisvių priežiūrai, kurie gali būti ginkluoti tik lengvais ginklais.

* Laike 90 dienų komunistų agentai turi teisės lankyti tokius nenorinčius grįžti karo belaisvius ir juos "šviesti", kad grįžtų pas komunistus.

* Po 90 dienų tų belaisvių likimas, kurie nenorės grįžti, perduodamas politinei konferencijai, kuri turi išspręsti jų likimą laike 30 dienų. Tie, kurie galutinai atsisakys grįžti, pereina į civilinį statusą ir turi teisės išvykti į neutralią valstybę.

Be to, laike 90 dienų po paliaubų sutarties pasirašymo turi įvykti aukšto lygio politinė konferencija, kuri spręstų Korėjos suvienijimo klausimą.

Su tokiomis sąlygomis sutiko, kaip atrodo, ir Pietų Korėjos prezidentas Dr. Rhee, tačiau kartu pareikšdamas, kad karo veiksmai vėl prasidės, jei tik politinei konferencijai nepavyks rasti priimtinos formulės abiejų Korėjos dalių suvienijimui. Gi Pietų Korėjos ministras pirmininkas pareiškė, jog jis jokiu būdu netiks, kad tokia konferencija galėtų atnešti kokių nors teigiamų vaisių: "Negali būti pasiekta jokių teigiamų rezultatų jokioje konferencijoje, kurioje kitoje pusėje stalo sėdi komunistai", pareiškė ministras pirmininkas.

Mr. Dulles atskubėjo į Pietų Korėją. Tokios kritiškos padėties akivaizdoje labai aiškiai ir tvirtą poziciją užėmė JAV-bių vyriausybė. Tik pasirašius taikos sutartį, prez. Eisenhoweris įspėjo kariuomenę, kad paliaubos dar nereikia taikos ir kad reikia laikyti paraką sausa, nes komunistai kiekvienu momentu gali vėl karą pradėti.

Tačiau pats svarbiausias įvykis — tai valstybės sekretoriaus Mr. Dulleso skubi kelionė į Pietų Korėją. Tokios svarbios asmenybės atvykimas rišamas su labai svarbiais tikslais. O tie tikslai, išryškėję spaudoje, yra tokie:

* Sudaryti karinę sutartį tarp JAV ir Pietų Korėjos bendram gynimuisi prieš galimą komunistų agresiją.

* Suteikti Pietų Korėjai efektingą ekonominę pagalbą (kalbama apie 200 mil. dolerių) jos ūkio atstatymui. JAV kariuomenės inžinieriai ir technikai gelbės atstatymo darbų vykdymui.

Be to, Mr. Dulles, dar prieš išvykdamas į Korėją, pareiškė, kad jeigu komunistai bandys būsiamąją politinę konferenciją išnaudoti propagandos tikslams, tai JAV-bės iš jos pasitrauksiančios.

Šitoks Mr. Dulleso pareiškimas sukėlė audrą anglų parlamente ir vyriausybėje. Jų nuomone, kaip galima pasiekti kokį nors susitarimą, jeigu nebus padaryta komunistams nuolaidų.

turėtų būti apsiribota Vokietijos ir Austrijos problemomis ir šias problemas išspręsdus būtų galima spręsti ir visas kitas pasaulines problemas. Tiek Vašingtone tiek Londone pasisakoma prieš Raudonosios Kinijos dalyvavimą tokioje konferencijoje, bent taip ilgai, kol nebus išspręstas galutinai Korėjos klausimas.

INCIDENTAS DĖL DVIEJŲ LĒKTUVŲ

Tik pasirašius taikos sutartį Korėjoje, Sąjungininkų naikintojas pastebėjo netoli Yalu upės Šiaurės Korėjos pusėje didelį rusų sportinį lėktuvą. Kadangi sutartis dar nebuvo įsigaliojusi, tai naikintojas užpuolė rusų lėktuvą ir jį uždegė. Visi skridę lėktuvu asmens (spėjama, aukšto rango rusų karininkai) žuvo.

Rusai gi užpuolė Amerikos karinį lėktuvą netoli Vladivostoko. Nors lėktuvas smarkiai gynėsi ir numušė du rusų naikintojus, tačiau ir pats buvo pataikytas ir turėjo nusileisti jūron. Pilotą išvežėjo Amerikos laivas, o kiti asmens, kurių buvo 17, dalis žuvo, o kiti kaip manoma, buvo išvežoti rusų laivų.

Tiek JAV-bių vyriausybė, tiek rusų, pasikeitė protesto notomis, tačiau, kaip paprastai tokiomis atvejais, abi pusės notas atmetė ir tuo viskas baigėsi.

Be to, anglai remia projektą, kad komunistinė Kinija būtų įsileista į Jungtines Tautas ir kad JAV-bės pripažintų kom. Kiniją de jure. Į tai JAV-bių buvo atsakyta, kad jeigu komunistinė Kinija daugumos balsų būtų priimta į Jungtines Tautas, tai JAV-bės visiškai pasitrauktų iš Jungtinių Tautų Organizacijos.

Spauda praneša, kad jeigu JAV-bės pasirašys karinę sutartį su Pietų Korėja, tai Sovietų Rusija pasirašysinti tokią pat sutartį su komunistine Kinija, kas reikštų, jeigu karas atsinaujintų, oficialų Rusijos dalyvavimą kare.

Tuo tarpu sunku numatyti kaip visa ši istorija baigsis, tačiau taika Korėjoje sėdi ant statinės parako ir pakanka tik menkos kibirkštėlės, kad įsižiebtų milžiniškas gaisras.

JAV NUOSTOLIAI ŽMONĖMS KOREJOJE

Didžiausius žmonių nuostolius Korėjoje, išskyrus Pietų Korėją, turėjo Jungtinės Amerikos Valstybės.

Nuo komunistų invazijos pradžios, 1950 metų birželio mėnesio 24 d. iki 1953 metų liepos 24 dienos (paliaubų pasirašymo dienos), JAV aukų skaičius siekia 140.546.

Vien tik per paskutiniąsias dvi savaites aukų skaičius pašoko iki 1.274 žmonių komunistams pradėjus didelio masto puolimus norint atgauti bent dalį prarastos teritorijos už 38 paralelės.

Iš bendro aukų skaičiaus žemyno armijai tenka 109.499, kurių skaičiuje 18.408 užmušti kovose, 79.396 sužeisti ir 11.695 dingę be žinios laike kovų.

Laivyno aukų skaičius siekia 2.063, iš kurių 296 užmušti, 1.583 sužeisti ir 184 dingę be žinios.

Jūrininkų korpusas turėjo 27.459 aukas, kurių 3.126 užmušti, 23.662 sužeisti ir 671 dingę be žinios.

Oro pajėgų nuostoliai siekia 1.525, iš jų 529 užmušti, 57 sužeisti ir 939 dingę be žinios.

BOLŠEVIKINĖ EKSPANSIJA — NORĖJO UŽIMTI VISĄ BERLYNĄ.

Vokiečių žurnalas "Der Spiegel" rašo, kad bolševikai, sudarę naują prekybos sutartį su Iranu, iš jo išsiderėjo, jog galimo Rytų-Vakarų konflikto atveju bolševikai gaus prie Persijos įlankos įsitaityti sau bazes. Mosadequo vyriausybė taip pat sutikusi karo atveju leisti naudotis persų geležinkelais. Vadinasi, ir persai eina Pabaltijo keliais, kur okupacija buvo taip pat pradėta nuo igulų įvedimo...

Tačiau dar neužtenka. Tas pats žurnalas Nr. 9/1953 rašo, kad Berlyno ir Rytinės zonos

SED kadru šefas H. Axenas su W. Ulbrichtu kurstė Rytų Berlyno komendantą gen. Dibrova sutrauktus į Berlyną Sovietų šarvučius birželio sukilimo metu panaudoti Vakarų Berlynu užimti.

Sovietų šarvučiai tai būtų ir padarę, tik Semionovo įsakymu jų žygis buvo pačią paskutinę minutę sustabdytas. Patys priešakiniai šarvučiai jau buvo įžygiavę į prancūzų sektorių, bet prie Behm tilto jie buvo 200 m. prancūzų sektoriuje sustabdyti. Ten jie išbuvo apie valandą laiko, o tuo tarpu silpni prancūzų daliniai atsargiai pasitraukė atgal. Tik po valandos laiko raudonarmiečiai vėl grįžo į savo sektorių.

Ar jau pratęstė
AUSTRALIJOS LIETUVIO
prenumeratą II pusmečiui?

ŠAUKIAMA JUNGTINIŲ TAUTŲ SESIJA

Rugpjūčio 17 dieną šaukiama Jungtinių Tautų sesija, kuri svarstys Korėjos problemas ir paskirs asmenis į aukšto lygio politinę konferenciją. Šia proga JT pirmininkas Mr. Pearson pareiškė, kad paliaubos Korėjoje jau pasiektos, bet tikrai taikai pasiekti reikalinga dar daug pastangų.

"Daily Telegraph" korespondentas pažymi, kad Pietų Korėjoje taikos pasirašymas nesukėlė jokio entuziazmo ir kad visi jaučia, jog taika yra gėdinga, apie kurią neverta net garsiai kalbėti. Maža kas tikės, jog tokia taika galinti ilgai tęstis.

...SĄJUNGININKŲ BELAISVIAI — PAS KOMUNISTUS

Pasirašius paliaubų sutartį paskelbta, kad komunistai turi 12.763 Sąjungininkų karo belaisvius, kurių tarpe 3.313 amerikiečių, 922 britų, 228 turkų, 12 prancūzų, 6 pietų afrikiečiai, 14 kanadiečių, 1 graikas ir 1 belgas. Kiti Pietų Korėjos.

Sąjungininkai gi turi gražintinų komunistų belaisvių apie 69.000 korėjiečių ir apie 5.000 kinų.

Netikėtai mirus "Australijos Lietuvis" bendradarbiui
A.Š.A.

CELESTINUI PETRIKUI

Jo šeimai, netekusiai mylimo vyro ir tėvo, nuoširdžiai užjaučia
Redakcija, Administracija ir Bendradarbiai

Uoliam ir nepalaužiamos energijos ateitininkui
A.Š.A.

CELESTINUI PETRIKUI

mirus,
reiškiamo giliausią užuojautą
Žmonai, Dukrelei, Sūnui ir visiems artimiesiems.
Adelaidės ateitininkai

Nenuilstamam mūsų pramogų rengėjui ir režisoriui
A.Š.A.

CELESTINUI PETRIKUI

likusius šeimos narius širdingiausiai užjaučiame ir kartu liūdimė.
Adelaidės Moksleiviai Ateitininkai

Gilaus liūdesio valandoje,
mirus

VLADUI KERŠIUI,

Jo žmoną Uršulę Keršienę ir dukreles nuoširdžiai užjaučia
Vokietaičių šeima

Mirus mylimam vyrui ir tėvui
VLADUI KERŠIUI,

Jo žmoną Uršulę Keršienę ir dukreles nuoširdžiai užjaučia
Varnų šeima

Palydėjusiems Amžinon Ramybėn brangų vyrą ir tėvelį,
p. p. Antaninai, Elvirai ir Algimantui

Petrikams

nuoširdžiai užuojautą reiškia
Čižauskai ir Sakalauskai
Melbourne, 1953 m.

Gilaus liūdesio valandoje, mirus

CELESTINUI PETRIKUI

nuoširdžiai užuojautą Jo šeimai reiškia
J. Vizbaras

Tauriam lietuviui, Adelaidės Apylinkės Valdybos nariui

CELESTINUI PETRIKUI

mirus, liūdinčią šeimai nuoširdžiai užjaučia
ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

Netikėtai mirus

CELESTINUI PETRIKUI

reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.
G. ir B. Straukai

L. Teatro Mylėtoju

CELESTINUI PETRIKUI

mirus, giliai užjaučia velionies žmoną, dukrą ir sūnų Algį — T.-Studijos Kolektyvo narį.
L. T.-Studija

Coll.

ELVIRAI PETRIKAITEI

Jos brangiam Tėveliui staugiai mirus reiškiam nuoširdžiai užuojautą.
ALSS Adelaidės skyrius

Liūdinčiai p.

P E T R I K Ų

šeimai nuoširdžiai užuojautą reiškia
Gerulaičiai ir Maziliauskai

Žinomam liet. kolonijos veikėjui

CELESTINUI PETRIKUI

mirus,
Jo šeimai ir artimiesiems reiškiamo užuojautos.
Liet. Teis. D.-jos Australijos skyrius

Vyties Sporto Klubo Rėmėjui

CELESTINUI PETRIKUI

mirus, Klubo narį Algį Petriką nuoširdžiai užjaučia
"Vyties" Sportininkai ir Klubu Valdyba

Pasaulio lietuviu seklyciose

ARGENTINA

*Didelį pasisekimą turi dail. J. Rimša su savo kūriniams. Puošnus žurnalas El Hogar pasipuošė spalvota jo kūrinių reprodukcija, žurn. Caras y Caretas jo kūrybai skyrė kelis puslapius, jo kūrinių žavisi meno žurnalai Lira ir Stella d'Italia, o dienr. Capital, plačiai aprašęs jo kūrybą, pridūrė: Bravo, lituano! Siemetinį jo parodą išstatyti 24 nauji kūrinių. Rašyt. K. Pažeraitė Brazilijoje rašo apie J. Rimšą ir jo kūrybą veikalą.

*Buenos Aires mieste suruošta Dariaus-Girėno garbei Lietuvos išeivių diena visą dieną paskyrė Vasario 16 gimnazijai.

BRAZILIJA

*Min. Meierio sūnaus 10 metų mirties sukaktuvės. 1934 m. birželio mėn. 22 d išskridęs, kaip R.A.F. (Britų karinės aviacijos) eskadrilės vadas, į kautynes, žuvo ltn. Werneris Heinas. Gimęs 1917 met. Klaipėdoje, mokslus ėjo Lietuvoje (Nidoje ir Kauno Aviacijos mokykloje), 1936 m., kaip Lietuvos Aero Klūbo atstovas, išvyko į Angliją ir Londono Universitete ir De Havilland oreivybės ir Technikos mokykloje baigė studijas, kaip lėktuvų statybos inžinierius. 1939 m. The General Aeronautical deleguojamas į Braziliją ir čia parašo platų pranešimą apie aviaciją, paliesdamas taip pat. Argentinos bei Urugvajaus sritį. (Šis Heinas raportas žymiai prisidėjo prie minėtų kraštų aviacijos pažangos). 1940 m. Heinas grįžta į Europą ir įstoja savanorių į R.A.F. Po trejų metų žūsta didvyrio mirtimi fronte.

Jis buvo Lietuvos, Anglijos ir Brazilijos Aero klūbo narys. Nekrologas, išspausdintas Brazilijos žurnale "Asas" — Sparnai 1943 m. rugpjūčio mėn. baigiamas šiais žodžiais: "Laisvasis Lietuvi. Tu paniekini pelningas vietas prekyboje ir diplomatijoje ir pasiryžai jėga pasipriešinti Tavo Tėvynės grobikams. Mes, Tavo bičiuliai ir Brazilijos Aero Klūbo nariai, lenkiame galvas ir savo geriausias mintis skiriame Tavo atminimui kaip nesuteptą baltą gėlę, kaip nemirštamą laisvės simbolį".

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS

*Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanorių valdyba, kurią sudaro pirm. J.

Bobelis, vicepirm. V. Rekus, kasininkas M. Klika ir sekret. A. Juodka, drauge su visuot. suvažiavimo prezidentu (pirm. J. Tumu ir sekret. J. Meliu) nutarė imtis iniciatyvos atgaivinti visame laisvame pasaulyje Lietuvos Kūrėjų Savanorių Sąjungą. Drauge įsijungia į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Centro organai numatyti rinkti š. m. spalio 31 d. Rinkimai bus vykdomi korespondenciniu būdu. Ligi to laiko visus organizacinius reikalus atliks Čikagos skyriaus valdyba.

ŠVEICARIJA

*Šveicarijos LB pirmininkas inž. J. Stankus ir visa vadovybė atsidėjo rūpinasi lietuvių šalpos reikalais. Atsišaukimus, kad remtų Vokietijoje esančius lietuvių vaikus, reikalingus globos, atspausdino apie 100 šveicarų laikraščių ir 10 žurnalų. Šiaip išplatinta tuo reikalu apie 60.000 atsišaukimų. Šiltai šią visą akciją remia Šveicarijos socialdemokratų partija ir visa eilė kitų organizacijų.

VOKIETIJA

*Vasario 16 gimnazijoje šiuo metu mokosi 204 mokiniai. Rūpinamasi, kad, atremontavus naujuosius rūmus, nuo rudens mokslas būtų galima pradėti juose. Be gimnazijos, Vokietijoje veikia 16 vargo mokyklų su 18 mokytojų ir 304 vaikais.

PRANCŪZAI NENORI "mourir pour Koenigsberg".

Prancūzai mielai leidžia svetimšaliams, ypač vokiečiams, už jų interesus mirti Indokinijoje, tačiau, kaip pastebi vokiečių "Der Spiegel" Nr. 28/53, tiek Prancūzijoje, tiek Anglijoje kyla tiesiog panika, jei reiktų "mourir pour Koenigsberg" (mirti dėl Karaliaučiaus). Birželio 17 d. sukilimas Rytų Berlyne ir Ryt. Vokietijoje Prancūzijos ir Benelux valstybių politikams su kariais įvarė baimės, kad Bonna būsimuosius Vokietijos kontingentus, skirtus Europos armijai, galinti panaudoti Rytinei zonai atsiimti jėga. Toliau "Der Spiegel" ironiškai pastebi, kad ir Josef Laniel sutiko būti Prancūzijos ministru pirmininku tik tada, kai Prancūzijos prezidentas V. Auriol jam pažadėjo padovanoti labai retą peteliškių rinkinį, žinoma, su sąlyga, jei jam pavyks sudaryti naują kabinetą...

BILIUNAS ILSĖSIS ŠVENTOSIOS PAKRANTĖSE

Lenkų Londone leidžiamas "Dziennik Polski" 1953.VII.7 apie Biliūną antrą kartą paskelbė tokią žinią: "Sovietų agentūra Tass štai ką praneša: Vilniuje pasirodė naujas dienraštis lenkų kalba "Raudonoji Vėliava". Jis yra lietuvių komunistų partijos centro komiteto organas. Rusų kalba komunistų spaudą, leidžiamą Vilniuje, paduodama žinių apie lenkų teatro veiklą ir lenkiškų filmų gaminimą. Rašoma ir apie Biliūno pervežimą į Vilnių. Lenkijos kelias dienas buvo lietuvių komunistinių rašytojų delegacija (ją sudarė A. Venclova, J. Baltušis ir J. Žiukžda E.), kuri, aplankiusi Krokuvą, Naująją Hutą, druskos kasyklas Veličkę, buv. koncentracijos stovyklą Osviencime ir Lenino Muziejų Peronine, nuvyko į Zakopane, kur buvo atkastas. 1907 metais mirusio Biliūno kūnas.

Rašytojų delegacija karštą su Biliūno palaikais išsivežė į Lietuvą. Zakopanės kapuose vienas iš lietuvių delegatų savo kalboje priminė, kad Biliūnas buvo Lenkijos ir Lietuvos socialdemokratų partijos narys ir kad tą partiją esąs įkūręs čerezvičaikos budelis Feliksas Dzieržinskis, kurį kalbėtojas pavadino "didžiuoju lenkų revoliucioniūriu". Lietuvių delegato teigimu, Biliūno raštai esą "labai populiarūs Tarybinėje Lietuvoje", o "jo pavardė lietuvių literatūroje yra įrašyta auksos raidėmis."

Bolševikų radijai ir spauda okup. Lietuvoje plačiai aprašė, su kokiomis iškilėmis Biliūno kūnas buvo parvežtas į Lietuvą ir bus

palaidotas "vienoj nuostabioj kalvoj" Šventosios pakrantėse.

Komunistų agitatoriai dabar Biliūnas jau padarytas kone bolševikiniu rašytoju. Nesigėdijama skelbti, kad, girdi, tik "tarybų valdžia įvykdžiusi jo svajonę — išlaisvinti liaudį..."

Iš J. Šimkaus, bolševikinių rašytojų delegacijos pirmininko, pareiškimų "Tiesoje" (1953.6.21) paaiški, kad J. Biliūno vardo kolektyvinis ūkis Biliūno palaikams palaidoti paskyrė "kalvą, iš kurios matyti rašytojo gimtoji sodyba" Palaikams palaidoti buvo įsakyta išmūryti kapą, prie kurio bus pastatytas rašytojui bolševikinis paminklas.

Pavergtoje Tėvyneje

klas. Jo gimtasis namas nutarta paversti Biliūno "memoraliniu muziejumi" ir jame įruošti ekspoziciją, vaizduojančią pagal bolševikines direktyvas rašytojo gyvenimą ir jo kūrybinę veiklą. Panašiu būdu bus "pagerbta" ir A. Baranausko klėtėlė Anykščiūose, kurioje nutarta įrengti "Anykščių Šilėlio" poemos "ekspoziciją"...

Jaunas vokiektukas pasakoja:

1946 metais, bado verčiamas iškeliavau Lietuvon. Beelgtaudamas pasiekiau Latakų kaimą prie Viduklės, kur pas ūkininką Martyną Kvietkų radau prieglaudą. Kyetkus buvo blogo būdo žmogus ir didelis bolševikų pataikūnas. Mane priėmė tik asmeniškų išskaiciavimu: dirbau kaip jautis nuo tamosos iki tamosos, valgydamas išstisus mėnesius bulviene. Atlyginimo negavau jokio. Kartą paprašiau poros rublių smulkionių išlaidom. Vieton rublių gavau kumštį į kuprą. Žmonių paragintas, K. palikau ir išsikėliau kitur. Vėliau girdėjau, kad bolševikai Kvietkų su šeima ištrėmė. Nepadėjo nei padų laizymas bolševikams.

Vietovėje X radau gerą žmogų, eigulį V., kuris mielai mane priėmė ir pasidarė man kaip tikras brolis.

Eigulys V. per mėnesį gaudavo 200 rublių atlyginimo ir turėjo 60 a žemės sklypą saviems reikalams. Už tai reikėjo duoti prievolę valstybei. Uniformos neturėjo. Iki 1950 metų dėvėjo savo civiliškus rūbus, turėjo tik ženklą-penkiakampę sovietinę žvaigždę, apjuosta ažuolo lapais. Tai buvo jo visa uniforma. 1950 metais gavo mėlynas kelnes ir tokios pat spalvos rusiško fasono kepurę. Žadėjo duoti dar palaidinę ir milinę, bet tai tik pažadais ir liko. Jei ir būtų tai gavęs, tai kelnes jau buvo suplyšusios... Ginkluotas buvo medžiokliniu šautuvu. Žadėjo duoti ir pistoletą, bet ir tai liko pažadais. Bet dėl ginklų V. nelabai jaudinosi: partizanai jam parūpindavo, jei "pasitaikydavo reikalas". Batų jokių nedavė.

Eigulys V. turėjo paslėptą baterinį radijo priimtuvą, kuriuo mudu išstisomis naktimis klausydavomės politinių pranešimų iš visos Europos, o taip pat ir "Amerikos Balsą". Pagautus pranešimus vokiečių, rusų ir lietuvių kalbose surašydavome ant popierio ir perduodavome specialiam partizanų pasiuntiniui. Partizanai žinias mašinėle išspausdindavo ir padauginę išklijuodavo ant medžių, išmėtydavo po laukus ir prisėgdavo prie durų gyventojams pasiskaityti. Šioje apylinkėje partizanų buvo labai daug. Mudu abu partizanams padėdavome kaip išmanydami. Pats eigulys kartą su manim nuvyko į mišką ir, suradę tinkamą vietą bunkerui, padarėme planą, nupjovėme kelis medžius ir nuvežėme lentpjūvėn, iš jų padarėme lentas būsimam bunkerui. Prieš tai eigulys V. buvo gavęs pranešimą, kad atvyksta iš kitur partizanų apie 20 vyrų ir jiems turi būti paruoš-

tos slėptuvės.

NKVD įtarė eigulį V. bendradarbiaujant su partizanais. Kelis kartus buvo areštavęs ir tardė. Visuomet grįždavo smarkiai sumuštas. Jo žmona jam liepdavo mesti tą pavojingą žaidimą, jei jau ne dėl savęs, tai bent dėl senos motinos ir mažų vaikų. Tačiau tardymai ir NKVD teroras jį dar labiau pastiprindavo, ir jis su dar didesniu įnirtumu dirbo krašto laisvinimo darbą. Aš pats kartą mačiau, kai jo ūkin atvykę sribai, kišdami kumštis V. po nosimi keikė ir šaukė: "Pasakyk, V., rupūze, kur yra banditai..."

1951 metų balandžio mėn., mūsų miškelyje įvyko kautynės partizanų su NKVD garnizonu, kuris buvo apsupęs visą mišką ir čia žuvo man pažįstami partizanai "Zemelis ir Gailutis". Kautynės vyko visą savaitę, per kurias žuvo dar 13 partizanų. Enkavedistų žuvo apie 50. Partizanai apsupimo žiedą pralaužė ir pasitraukė. Po to eigulys V. ir vėl buvo tardytas. Tardė, mušė ir mane. Mudu su V. jau iš anksto buvome susitarę, ką atsakinėti, jei kas panašaus atsitiktų. V. paleido ir šį kartą, nors buvo labai išskankintas.

Po šių kautynių partizanai sumanė NKVD atkeršyti. V. brolis buvo vieno netolimo kolchozo pirmininkas. Iš šio kolchozo partizanai išsivare visus gyvulius ir liepė kolchozo pirmininkui apie tai tuojau pranešti NKVD garnizonui. Gyvulius suvarė miškelin, o patys, užėmę pozicijas, išstatė sunkiuosius kulkosvaizdžius ir minosvaizdžius, laukdami atvykstant "draugų". Ilgai lauki neteko. Atvyko apie 4 sunkvežimiai (maždaug 80 vyrų) — enkavedistų ir pakliuvo į spąstus. Visi žuvo. Mašinai partizanai sudegino ir, ginklus surinkę, pasitraukė. Tam planui įvykdyti buvo atsiųstas specialus partizanų baudžiamasis būrys-vienetas.

(Vok. Kr. V-bos Inf.)

Aš paklydau bevaikščiodamas
Ir atradau namelius.
Apsipyliau ašarėlėmis,
Prisimings tėvelius...

Seniai pjočiau lankoj sieną,
Seniai šeriau žirgelius.
O dabar atskirtas, vienas
Aš klajoju po laukus.

Motinėlė, kam auginai
Ir kam laiminai mane?
Aš dabar atskirtas, vienas,
O Tu sėdi vagone...

Mano tėvas, motinėle
Seniai vargsta Sibire...
Jie nežino, kad jų sūnus
Dar vaikščioja gyvas čia.

Kad sugrįžtų į Tėvynę,
Į savuosius namelius,
Apkabinčiau medžio kryžių
Ir savuosius tėvelius...

Kodel ir kaip buvo pasalintas Berija

ČEKA — GPU — MVD — MGB

Garsioji Liubinka, centrinis sovietinio saugumo kalėjimas, jau penktą kartą pakeitė savo šefus. Tik pats pirmasis iš jų, Feliksas Dzeržinskis, vadinamas "geležiniu Feliksu", mirė savo natūralia mirtimi. Kitus tris sumalė pati bolševizmo mašina, pritaikiusi tą pačią sistemą savo išradėjams. Netenka abejoti, kad tokio likimo susilauks ir Berija, ligi šiol laikytas pačiu galingiausiu pasaulyje žmogum. Tačiau, iš kitos pusės, ir pačiu nekenčiamiausiu, nes nieko Sov. Sąjungoje suimtieji ir pavergtieji taip nekeikė, kaip keikdavo visagalį Sovietų sugumo šefą Beriją.

Sovietinio saugumo pradžia

tenka laikyti 1917 m. gruodžio mėn., kai Leninas savo draugui, lenkų kilmės bajorui Dzeržinskiui, Smolnio instituto mėlynojo kraujo mergaitėms auklėti įstaigos komendantui, įteikė specialų memorandumą. Jame Leninas bendrais bruožais buvo davęs apmatas, kaip reikia paruošti "įstatymą kovai su kontrarevoliucija, spekuliacija ir sabotažė". Pagal šiuos apmatas ir buvo sudaryta garsioji čeka, o jos šefu tapo Dzeržinskis, pačių bolševikų praminas "revoliucijos kardui". Tačiau tais laikais ištikimi bolševikai dar neturėjo ko bijotis, kad ir jie gali būti suimti ar likviduoti. Visai kitoks likimas ištiko jo įpėdinius, pritaikiusius terorą jau ir partijos nariams. Kiti sovietinio saugumo šefai buvo "suėsti pačios revoliucijos": Menžinskis buvo nuuodytas, Jagoda — nušautas, o Ježovas taip pat susilaukė panašaus likimo Sibire, nes per daug apie viską žinojo...

1923 m. čeka buvo pakrikštyta nauju vardu: "OGPU", arba sutrumpintai "GPU". Leninas kadaise buvo išpėjęs čekistus, kad nega-

lima komunistų bausti mirties bausme. Tas Lenino "testamentas" galiojo kaip įstatymas Sov. Sąjungoje 15 metų. Tačiau 1931 m. pavasarį Stalinas per nepaprastą politinio biuro posėdį pirmą kartą pareikalavo, kad ir bolševikų nariams būtų taikoma mirties bausmė. Konkrečiai jis turėjo galvoje kom. veikėją Riutiną, kuris buvo sudaręs partijoje "opoziciją". Stalinui vienintelis per posėdį išdrįso pasipriešinti partijos Leningrado sekretorius S. Kirovas, kuriam pritarė dar Bucharinas. Todėl Riutinas su draugais vietoje kartvųjų buvo pasiūstų į Sibirą. Tačiau sunaikinti vis dėlto jie nebuvo. 1933 m. pabaigoje Stalinas iš partijos kontrolės komisijų atėmė teisę prižiūrėti ir valdyti partijos organizacijas ir tą funkciją pavedė GPU šefui Jagodai. Drauge buvo įsakyta praversti plačiausio masto valymus. Per sekančius dvejus metus buvo iš partijos išmesta apie milijoną narių, įtartų opozicija. Tačiau kai 1934 m. gruodžio 1 d. buvo paslaptinai nužudytas Kirovas, tas pats, kuris buvo išdrįsęs pasipriešinti Stalinui, dar tą pačią dieną Stalinas paskelbė nepaprastą įstatymą pakeičiantį sovietinę baudžiamąją teisę: visos politinės žmogžudybės prieš partijos ir SSSR vyriausybės narius turi būti atiduotos kariuomenės teismams ir jų per 10 dienų išspręstos be jokių gėnyčių. Sprendimai turėjo būti įvykdomi tuoj pat, o iš SSSR prezidento atimta teisė taisyti malonės aktą. Čia prasidėjo tikroji sovietinio saugumo galybė ir kartu jos baisiausias siautėjimas. Tačiau kada Stalinas rėmė kp asmeninio biuro šefas Ježovas ir vyr. GPU dalinių šefas Frinovskis. Ježovas, be to, buvo partijos centro komiteto sekretorius ir tuo būdu į savo rankas faktiškai sutelkė nepaprastai didelę kontrolinę teisę.

Per daug išaugus GPU galiai, Stalinas pavedė Ježovui sudaryti dar naujos rūšies saugumą, vyresnį už GPU.

Sis buvo atsakingas tiesiog vienam Stalinui ir faktiškai vykdė visus svarbiausius valymus. Tačiau ligi 1936 m. dar nebuvo "pagavęs nė vienos stambesnės žuvies". Tada buvo įsakyta praversti plačius valymus Ispanijoje. Bet netrukus buvo "išvalytas" ir pats vyriausiasis "valytojas" Jagoda. Jį Ježovas apkaltino, kad Jagoda kadaise priklausęs caro ochranai ir buvęs vokiečių sąmoningai prašmugeliuotas tarp čekistų. Taip plačiausio masto korikas Jagoda 1938 m. kovo 14 d. buvo suaudytas savo paties būdėlių komandos, prieš tai dar "prisipažinęs kaltu", kad "ruošęs sąmokslą" prieš Ježovą ir savo draugą Maksimą Gorkį...

GPU su laiku pasidarė valstybės valstybėje.

Caro ochranos pavyzdžiu nusėjo tikrų agentų tinklą visą Europą, o Liubenkos kalėjime pritaikė pačią velniškiausią tardymo ir kankinimo sistemą. Ježovo laikais suimtiesiems buvo taikoma vad. "troika": tas pats tardytojas drauge ėjo tardytojo, teisėjo ir budelio pareigas. Lygiai 90 valandų trunkančiame be perstojiama tardyme auka turėjo būti panašiai sistema "atversta", kad pati prisipažintų kalta, ir, reikšdama partijai absoliutinę ištikimybę, prašytis leidžiama atgailoti, nors už tai turėtų apmokėti "gėdinga mirtimi". Berija, pralenkęs savo pirmtakus tuo, kad jis buvo išrinktas politinio biuro nariu, panaikino "troiką", o vietoje jos pritaikė kiek "švelnesnę sistemą", žinoma, kiek ji iš viso gali būti "švelni" bolševikinėje santvarkoje.

1941 m. Berija iš naujo perorganizavo NKVD.

Tikrieji sovietinio saugumo uždaviniai

buvo pavesti valstybės saugumo liaudies komisariatui, vad. NKGB. Karinė NKVD perėmė kariniams reikalams ir pasienio apsaugai skirtus uždavinius. Berijos patvarkymu NKVD buvo padalinta į vidaus ir užsienio skyrius. Per karą milžiniškai išaugęs šių įstaigų aparatas buvo

dar kartą reorganizuotas po karo. Valstybės saugumo ministerijai (dabar vadinamai jau NKGB) buvo pavesta politiškai kontroliuoti visą valstybinį gyvenimą. Po reorganizacijos ypač iškilio MVD t. y. faktiškųjų "egzekutorių" reikšmė.

Kaip buvo suimtas Berija.

Daug kam, kad ir pažįstant sovietinę sistemą, nėra aišku, kaip galėjo toks senas sovietinio saugumo "specialistas" kaip Berija, būti suimtas. Tuo reikalu užsienio spaudoje ir per radijus buvo pskelbta daug ir plačių komentarų, tačiau niekas nėra akivaizdžiai pačių įvykių matęs. Tik tiek yra aišku, kad Berija dingo iš viešojo gyvenimo kiel anksčiau, — jis buvo suimtas birželio 27 d. Kai tą dieną Maskvos Didžiojo Teatro spektaklyje Berija nepasirodė, o toje gatvėje, kur jis gyveno, pradėjo žygiuoti sovietiniai tankai, ne vienas ėmė spėlioti, kad bus kas nors likviduotas iš "didžiųjų". Ir iš tikro — ne-

trukus buvo paskelbtas tuo reikalu kp centro komiteto pranešimas, pagarsinti vieši kaltinimai, o visame krašte pagal sovietines direktyvas pradėti masiniai mitingai ėmė girti c. komitetą už "nepaprastą budrumą", ir Berijos atstatymas iš eitujų pareigų, išmetimas iš partijos, apšaukiant "kapituliantu" "renegatu", "liaudies priešu", "dirbusiu kapitalui" etc, išaiškintas kaip "vienintelė galima išeitis". Užsienio spauda daro išvadą, kad arba Berija buvo užkluptas visiškai netikėtai, nes niekas negalvojo, kad toks galingas žmogus bus likviduotas, arba įveiktas per susidūdamą, į kurį buvo įvelta ir raud. armija. Kai kurie vokiečių laikraščiai pažymi, kad

Bulganinas su raud. armijos vadovybe buvo net pastatęs Malenkoviui ultimatumą:

turįs būti pasalintas Berija, arba galį kilti neramumų — jis negalys atsakyti už savo kariuomenės veiksmus. Anot britų "Times", viena aišku, jog čia prasidėjo varžytinės dėl asmeninės galios valdžioje. Tik niekas netikėjo, kad Malenkovas savo varžovą, po Stalino mirties centro komitetui dar prieš 4 mėnesius pasiūliusį jį paskirti minist. tarybos pirmininku, už nuopelnus pa-

(Pabaiga 3 psl.)

ŠEŠTOJI KOLONA DIRBA

Prieš kiek laiko mes savo puslapiuose minėjome, kad Sovietų Sąjunga yra paruošusi platų prekybinį aparatą įsigyti Vakaruose raudonesiems reikalingų medžiagų, kurių normaliu keliu jie negali gauti. O jiems trūksta beveik visų aukštos kokybės prekių. Štai Čekoslovakijos lėktuvų pramonė verčiau reikia 1000 tonų vario gaminti radaro įrengimus rusų karo lėktuvams, rusų laivų statykloms reikalinga plieno plokščių naikintuvų dėniams, Vokietijos urano kasykloms negali dirbti be naujų dalių konvajeriams ir t.t. O tą visą raudonieji gauna tik per plačiausią pasaulio šmugelinių organizaciją, kuri paskutiniu laiku įgavo šeštosios kolonos vardą.

Žurnalistas D. Douglas Duncan "Reader's Digest" puslapiuose pateikia smulkesnių žinių apie šeštosios kolonos veikimą. Pagal jį minėto šmugelio centras susimetęs Vienos tarptautinėje zonoje, kur laisvai gali susisiekti Vakarų žmonės su Rytų žmonėmis. Čia sudaromos sutartys dėl reikalingų prekių ir fantastiškos sumos, kurias moka Sovietų Sąjunga, pritraukia į šeštosios kolonos eiles gambiaus pasaulio kontrobandininkus. Jų tarpe komunistų yra ne daug, tačiau dauguma jų yra žmonės, pasiryžę už pinigus visur ir viską padaryti.

Vienas aktyviausių šeštosios kolonos narių yra Jonas Weissas (slapyvardė). Jis turi savo kontorą Vienoje ir Zuriče. Būdamas gabus organizatorius yra finansuojamas šeštosios kolonos vadovų ir dažnai jų kviečiamas didesniems pataravimams. Čia patiekiamas jo veiklos duomenys iš 1952 metų pradžios.

Sausio mėn. jis patiekė čekų metalo kombinatui Metallimex aliuminijaus po 935 dol. už toną (tuo laiku JAV toną aliuminijaus kainavo 555 dol.) ir minėjo apie pristatytą Pragai 750 tonų vario. Kelioms dienoms pralinkus jis tarėsi su viena bendrove Nessonvaux, Belgijoje, dėl vario pirkimo Čekoslovakijai. Maž daug tuo pat laiku jis prašė Elabadoro de Cobre, vario bendrovę Čileje, išsiųsti liekaną vario nuo užsakyto 350 tonų į General Transport Co. Bazelyje, Šveicarijoje. Maždaug po savaitės Weissas užklauso čekų, ar jie nereikalingi švino po 550 dol. už toną (JAV kaina 174 dol.) ir ar jis gali bandyti atvežti aliuminijaus ir nikelio.

Greitai po to Britanijos pirkliai pasiūlė jam švino, o iš Čilės jo agentas

pranešė, kad išsiųsta 2000 tonų vario. Tuo pat laiku Praga tarėsi apie pristatymą Šveicarijoje nupirktą 150 tonų volframo.

Ir taip diena iš dienos. Asmenys, panašūs į Weissą, turį didelį pritarimą tarptautinėje prekyboje, naudodamiesi įvairiomis kombinacijomis, pristato didžiulius kiekius medžiagų į Čekoslovakiją be jokios kontrolės. Pristatymui jie daugiausia pasinaudoja 1921 m. pasirašytomis "transito" taisyklėmis, kurios numato, kad prekės gabamos iš A į D valstybę per B ir C valstybes, tose valstybėse muitinių valdininkų negali būti kontroliuojamos. Šios taisyklės taikomos metu sudaro didelį palengvinimą transite, tačiau jų bojimas šaltojo karo metu yra pavojinga nesąmonė.

Antras kelias, kuriuo naudojami Kremliaus šeštoji kolona, yra vadinami "laisvieji uostai", į kuriuos atvežtos prekės pakraunamos į transitingus traukinius, ir be jokios kontrolės bei perkrovimo siunčiamos į paskyrimo vietą. Tai yra lengviausias kelias su mažiausiu pavojumi siųsti prekes per Antverpeną, Rotterdamą ar Hamburgą.

Vienas didžiųjų šeštosios kolonos tiekėjų yra Vakarų Vokietija. Alijančių okupacinė vadovybė yra įsakiusi Vakarų Vokietijai netikti Rytams "strateginių medžiagų". Bet tas yra sunkiai susekama, Vakarų Vokietijos siena su geležine uždanga išėjusi apie 850 mylių ir ta siena yra ne natūrali, o dirbtinė; tos zonos visą laiką turėjo gyvus prekybinius ryšius. Pagaliau, tas prekybos draudimas su R. Vokietija, Vakarų Vokietijoje daugumoje yra nepopuliarus ir Vakarų vokiečiai mano, kad tos dvi zonos negali gyventi be tarpusavės prekybos.

Vakarų Vokietijos socialdemokratų vadas Herbert Wehner kartą sudarė sąrašą apie 600 vokiečių firmų, kurios bendradarbiauja su šeštąja kolona. Kelių firmų vardus jis perdavė Bonnos vyriausybei, tačiau be jokių pasekmių. JAV aukštasis komisaras Vokietijai, dėl Rytų-Vakarų Vokietijos prekybos yra keblioje padėtyje. JAV svarbiausias tikslas Vokietijos ekonominiams atkurtimas ir Vokietijos įjungimas į NATO gynybos armiją. Dėl tos priežasties JAV vadovai vengia audrinti vokiečių jautrumą; dėl tų priežasčių dažnai tenka užmerkti akis prieš vykstančią kontrobandą.

Teisybė, vietomis pasienyje MP bendradarbiauja su Vokietijos muitinės

Is VLIKO posedziu

Tarptautinės padėties apžvalgą padarė URT Valdytojas, išskeldamas tuos pavojus, kurie susidaro Lietuvos laisvinimo bylai.

VLIKO ir VT pirmininkų pranešimas apie Romos pasitarimus su LDS.

Išklauses minėtojo pranešimo, VLIKas apgailestavo, kad LDS nepakeitė savo nusistatymo atstovų skyrimo reikalu. Tas reikalas yra svarbus ir šiuo metu aktualus. Visais tais atvejais, kuriais pasiekta susitarimo, bus bendradarbiaujama pagal susitarimą. Į metodingo medžiagos Lietuvos laisvės bylai paruošimo komisiją VLIKas išrinko VT pirmininką K. Žalkauską ir URT valdytoją Dr. P. Karvelį. Iš diplomatu joje dalyvaus: Lozoraitis, Balutis ir Bačkis. Antroji Romoje sutarta komisija turės paruošti seniai kalbamą politinę lietuvių (veiksmų) konferenciją. Į šiai konferencijai organizuoti komisiją VLIKO atstovais išrinkti VLIKO ir VT pirmininkai, o iš atstovų dalyvaus — Lozoraitis, Bačkis ir

valdininkais gaudant per sieną einančią kontrobandą. Tačiau tie vyrai nieko negali padėti, nors ir matytų, kad siunčiamosios prekės priklauso "draudžiamųjų sąrašui", nes galutinį žodį taria Vokietijos leidimų ekspertai ir dėl to kartais, MP sulaikytos prekės, ekspertų paleidžiamos kaip "nestrateginės medžiagos".

Vienas ekspertas apskaičiuoja, kad 1951 m. kontrobandos prekyba Vakarų-Rytų Vokietijos siekė 225.000.000 dol.

Nežiūrint to, kad kontrobanda geležinės uždangos pasieniu eina pilnu tempu, Vakarų Vokietijoje už kontrobandą buvo nubaustas tik vienas žmogus, čekas Gustavas Davidovičius. Jis buvo nubaustas už pagelbą išvežti į Čekoslovakiją prekių už 520.000 dol., tame skaičiuje elektrinių įrengimų už 300.000 dol. Tačiau Vakarų Vokietijos prekybininkai, pardavę prekes minėtam Davidovičiui, nebuvo patraukti teismo atsakomybėn. Davidovičius pradžioje savo veiklos prekes gabeno geležinkeliais, bet kada MP tą kelią užkirtė, jis prekes nukreipė per Hamburgo laisvąją uostą, nurodydamas dokumentuose, kad prekės eina į Vakarų valstybes. Hamburgo laisvame uoste dokumentai būdavo pakeičiami ir prekės išplaukdavo laivais su raudona vėliava.

Gerutis. Kas Romoje yra sutarta, VLIKas priėmė dėmesin.

VLIKO būstinė. Turint galvoje spaudoje ir visuomenėje nuolat keliamą VLIKO būstinės klausimą, šiame posėdyje jis buvo dar sykį išsamiai apsvaistytas. Prieita išvada, kad šiuo metu, atsivėlgiant tiek į bendrą politinę situaciją, tiek į finansinius išteklius bei įvairias kitas aplinkybes, VLIKO būstinė tuo tarpu būtų palikta Reutlingene.

VLIKO naujai įsteigtą propagandos skyrių nutarta įjungti į Informacinę Tarnybą.

VT atliktų darbų apyskaitinis pranešimas ir ateities veiklos planas. Kaip paprastai kiekvieno pusmečio pradžioje, buvo išklausa VT tarnybų valdytojų pranešimų apie atliktus darbus ir jų planus ateitai. VT Pirmininkas ir Lietuvių Išlaikyti Tarnybos Valdytojas apžvelgė dabartinę lietuvių padėtį įvairiuose kraštuose. Šiuo metu LIT palaiko ryšius su 21 krašto lietuvių bendruomenėmis, iš kurių

Davidovičiaus įpėdiniai kontrobandą dar padidino. Šeštosios kolonos nariai nupirktas Vakarų Vokietijoje prekės siunčia į Prancūziją, Olandiją, Belgiją, o iš ten, pakeičę prekių kilmės dokumentus, transitu per Vokietiją gabena į Čekoslovakiją.

Muitinių valdininkai ir MP galėtų jas sulaikyti tik tada, jei galėtų įrodyti, jog jos gamintos Vokietijoje, ko dažniausia jie negali padaryti. Vienas muitinės valdininkas pareiškė: "Mes kartais matome, kad eina prekės gamintos Ruhro krašte, bet negalėdamos įrodyti, negalime jų sulaikyti, nes jos, pagal transito taisykles, neliečiamos."

Tur būt nėra krašto, kuris nevarytų prekybos su raudonaisiais. Sovietai gauna strategines medžiagas iš Vakarų Vokietijos, Prancūzijos, Olandijos, Belgijos, Anglijos, Skandinavijos kraštų, Ispanijos, Pietų Amerikos, Afrikos ir Kanados. Net kai kurie JAV prekybininkai įmaišyti į tą prekybą.

Šita problema yra sunkiai sutvarkoma. NATO iki šiam laikui nesugeba susitarti ir imtis griežtų priemonių nutraukti kontrobandą, kuri vėliau gali duoti baisių padarinių. Kartojasi Vokietijos nacionalistų laikai. Visi kalba apie ekonominę "blokadą", o kiekvienas atskirai stengiasi uždirbti keletą milijonų. C.

KODĖL IR KAIP BUVO PAŠALINTAS BERIJA — iš 2. psl.

keltą į sovietinius maršalus, atom. energijos komisijos pirmininką, savo žinioje turėjusį išties MVD, NKGB, pasieniečių ir šnipų armiją, kontroliavusį satelitinių kraštų pajėgas, kalbėjusį Stalino vardu dar jam gyvam esant etc, taip greit suims ir likviduos, apkaltinges jį, kad siekęs to pat, ko faktiškai siekia Malenkovas. Berijai prikišama, kad jis

norėjęs vidaus reikalų, ministeriją ir saugumą padaryti aukštesnę už bolševikinę vyriausybę ir partiją suglemžti visą faktiškąją galią į savo rankas ir pasidaryti neribotą diktatorium. Berija stengsis kontroliuoti ne tik kitas ministerijas, ne tik apstatęs šnipais savo draugus ir kom. vyriausybės narius, bet visur parinkinėjęs tik jam atsidavusius patikimus žmones ir stengsis kontroliuoti visą sovietinį valdžios aparatą. Dabar toji pati sistema buvusi pritaikyta jam pačiam. Jį suėmė specialieji Malenkovo daliniai, veikia pagal jo tiesiogines direktyvas ir priklausa tiesiogiai Kremlui. Dabar

Berija apšauktas sovietiniu "Bonapartu", Malenkovo "Trockiū", o kitų net — "bolševikiniu Tito", kuris, girdi, norėjęs švelniausiomis priemonėmis pakeisti sovietinę santvarką ir "grąžinti kapitalizmą". Tikrosios varžybų ir suėmimų smulkmenos dar nėra visiškai paaiškėjusios, tačiau girdima balsų, kad Berijai norima suversti visą kaltę dėl darbo žmonių sukilimo Vokietijos Rytų zonoje, vis kylančio nepasitenkinimo satelitiniuose kraštuose, taip pat pavergtoje Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse, stengiamasi jį padaryti kaltą dėl Sovietų nepasisekimo visur kitur, nors dalis užsienio spaudos pažymi, jog šios rūšies bolševikų "naujoji politika", pa-

rodžiusi tam tikrų nuolaidų, Vakarams galėjusi būti ypač pavojinga: ji galėjusi juos suskaldyti ir kai ką iš Vakarų valstybių vyrų įtikinti, jog Sovietai tikrai atsisakė savo tikslų — nugalėti visą pasaulį.

Tačiau gerai pažįstantieji Sovietų režimą išpėja, jog bolševizmas iš esmės nepasikeitė:

prie Stalino karsto prisiekę partijai ištikimybę Malenkovas, Molotovas ir Berija kaip buvo, taip ir liko bolševikai.

Kai kurie britų ir amerikiečių laikraščiai spėlioja, kad, nepaisant tikinimų, jog Sovietų užsienio politika nepasikeis, iš tikro ji vis dėlto keisis — bus pradėtas griežtesnis kursas, nes "Sovietų vadai vėl atkrito į žiaurų ir brutalų stalinizmą", bus sustiprintas bolševikinis šovinizmas, dar daugiau sustiprinta asmeninė Malenkovo diktatura, praveisti milžiniško masto valymai, dar didesni už Tuchačevskio, šikart tuos pačius metodus pritaikant jau Berijos šalininkams, etc.

Kremliuje kova dar nesanti baigta, nors "Pravda" ir aiškina, jog "taikos politiką" SSSR ves ir toliau. Ypač svarbus raud. armijos vaidmuo, nors tuo tarpu ji priversta viešai reikšti ištikimybę Malenkovui.

Daug kas iš užsienio spaudos pažymi, kad Berijos pašalinimas ir suėmimas padarė net tarp komunistų sprogiuos bombos išpuolį.

Tai laikoma pačiu svarbiausiu įvykiu po Stalino mirties.

Dabar klausiamą, kieno ateis eilė toliau, ir ne vienas nurodo, kad ar tik ne Molotovo. Tuo tarpu Molotovas esąs ryšininkas tarp partijos ir raud. armijos vadovybės. Po Stalino mirties susidariusio triumvirato iširimasis rodo vis

didejantį Sovietų silpnumą. Amerikiečių spaudoje reiškiamą nuomonę, jog dabar atėjęs pats laikas veikti Vakarams, nes sukūrė patys Sovietų santvarkos pagrindai.

Vietoje Berijos vidaus reikalų ir saugumo ministeriu paskirtas N. Kruglovas

yra pasižymėjęs kaip ilgametis darbo vergų stovyklų Sibire komendantas. Kruglovas mėgsta gražias uniformas, amerikietines cigaretes, o per Jaltos, Teherano bei Potsdamo konferencijas jam buvo pavesta Sovietų delegacijos apsauga. Britų jis yra apdovanotas aukštu ordinu ir Sir (kaip ir Churchillis) titulu. Prieš Beriją jis iki Stalino mirties vadovavo Sovietų vid. reik. ministerijai. Dabar jam su vidaus reikalų ministerija atiteko ir visas saugumas. Britų spauda pažymi, kad

dėl Berijos likimo neiškris nė viena ašara.

"Amerikos Balsas", išpėjęs lietuvius, kad nesikištų į Kremliaus šulį tarpusavio peštynes, nurodė direktyvas, kaip gyventojai okupuotoje Lietuvoje turėtų laikytis. Drauge pažymėta, kad Berija su savo korikais yra likvidavęs ar išsiuntęs į Sibiro darbo vergų stovyklas tūkstančius mūsų tautiečių. Sovietų saugumas Lietuvoje Berijai buvo ypač ištikimas. Dabar daugelį Berijos korikų ištiks jų pačių sugalvotos ir vykdytos sistemos likimas. Greičiausiai tokio pat likimo susilauks ir Lietuvos duobkasy, buv. artimas Berijos bendradarbis Dekanozovas, pradėjęs Gruzijoje vykdyti plačiausio masto valymus.

Kokias iš šių visų įvykių išvadas daro Vakarai?

Dulles žodžiais tariant, — laisvė ir laisvi rinkimai yra visų pavergtųjų lūpose. Tuo tarpu, kaip kai kurie JAV

politikai laikosi nuomonės, jog raudonoji imperija ir pati sugrius, be niekieno įsikišimo iš šalies, britai nevisai nori su tuo sutikti. Vakarų politika turinti jiems būti elastinga. Nors bolševikai ir toliau tebetvirtina, kartodami Malenkovo žodžius, kad, girdi, "nėra tokių klausimų, kurių nebūtų galima išspręsti taikiu būdu", tačiau geriau pažįstantieji bolševikinę santvarką drauge su Madariaga įrodinėja,

kad bolševikai savo esmės nekeičia;

kad niekas nė nemanoma atsisakyti pagrindinio bolševizmo tikslo — užvaldyti visą pasaulį — ir kad su "nė kiek nemažėjančiu intensyvumu reikia ir toliau stiprinti laisvojo pasaulio vieningumą bei pajėgumą. Anot britų radijo komentatoriaus Andersono, Berijos kritimas sumaišė "Pravdos" kortas.

Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje ir kitur yra rimto nepasitenkinimo Sovietų režimu.

Todėl įvykiai, akip Berijos likvidavimas, dar daugiau sustiprina pavergtųjų viltis, jog jų išlaisvinimas greičiau ateis negu kai kas tikisi.

Laisvojo pasaulio lietuvių spauda nurodo, kad

Berija buvo faktiškasis Lietuvos budelis.

Jo enkavedistai kankino ir šaudė lietuvius Cerveletėje, Rainiuose, Pravieniškiose. Lietuvių tautos atminime Berija paliks kaip didžiausias mūsų tautos žudikas. AB pažymi, kad jis su enkavedistais turi būti apkaltintas kaip žmonių ir tautų naikintojas, milijonų pavergtųjų darbo stovyklose laikytojas ir ekspropriatorius. Savo likimo atėjus laikui neišvengs ir kiti šio meto Sovietų imperijos galingieji. Sovietinės imperijos pagrindai pradeda matomai svyruoti.

15-je valstybių yra sukurti pastovūs PLB organai, o 6-se vis dar tebeveikia LOKai.

Kalbėdamas apie artimiausius LIT darbus, Valdytojas nurodė, kad svarbiausias šiuo metu uždavinys yra priaugančios kartos išlaikymas lietuvių. Viena iš sėkmingiausių priemonių yra tautiškas auklėjimas šeimoje ir mokykloje. Kadangi savų normalių lietuviškų pradžios mokyklų steigimas dėl daugelio priežasčių yra sunkiai įmanomas, tai reikia rūpintis vargo ir savaitgalio mokyklų organizavimu. Šių mokyklų darbui palengvinti ir suvienodinti LIT mano

įsteigti švietimo komisija, kuri rūpintųsi mokyklų problemomis ir visa tautinio auklėjimo problematika. Pereidamas prie kitų liet. išlaikymo problemų, LIT Valdytojas išskėlė reikalą

organizuoti Kultūros Fondo.

Ateityje visos lėšos turėtų būti pagal savo paskirtį koncentruojamos 2 fonduose: Tautos Fonde ir Kultūros Fonde. Ši sistema teikia vilties, kad bus baigtas įvairių improvizacijų laikotarpis, kada rinkliavų ir fondų gausumas bei įvairumas aukotojų netiekia garantijų nei dėl jų kontrolės, nei tikslingumo, todėl suprantamas aukotojų dosnumo sumažėjimas.

LIT Valdytojas, darydamas pranešimą iš savo darbo srities, išskėlė

spaudos konferencijų reikšmę. Birželio 14 d. proga Stuttgarte surengtas priėmimas žurnalistams davė teigiamų vaisių ir buvo paminėtas daugelio Vokietijos, taip pat kai kurių Šveicarijos laikraščių. Laikraščių tiražas, kuriuose buvo paminėta Baltų Tarybos suorganizuota spaudos konferencija, siekia iki 1,1 mil. egzempliorių.

Panašią konferenciją rengiama Hamburge, į kurią pakviesti visi Hamburge reziduoją laikraščių atstovai.

Tikimasi, kad šios konferencijos atgarsiai pasieks ne tik Vokietiją, bet ir Skandinavijos valstybes. Įėjį į svetimausių spaudą šiuo metu yra juo svarbiau, turint galvoje galimą keturių didžiųjų susitikimą. Svarbu atkreipti pasaulio viešąją opinią į tą faktą, kad pavergtosios tautos kovoją su Rytų suderinamas su tais principais, kuriems Vakarai atstovauja. Ta linkme dirbant, manoma, kad gal pavyks suorganizuoti

bendrą visų pavergtų kraštų spaudos konferenciją.

Pereitą pusmetį pradėtas leisti vokiečių k. "ELTOS" biuletėnis taip pat turi pasisekimą, ir jo pareikalavimas auga.

URT Valdytojas, dar sykį nurodęs mums iš nepalankios tarptautinės politinės padėties kylančius pavojus, pranešė, kad URT, glaudžiai bendradarbiaudama su kt. Pabaltijo atstovais,

kreipėsi į įvairias valstybes, prašydamą intervencijos Pabaltijo valstybių reikalui.

Dėl LLK URT Valdytojas pabrėžė, kad jis didžiai vertinąs LLK darbą, tačiau reikalinga tarp tų organų pašalinti kai kuriuos nesuderinimus.

Finansų Tarnybos ir Tautos Fondo Valdytojas, apžvelgęs T. Fondo įplaukas, pareiškė, kad šiuo metu kai kuriose bendruomenėse pastebiami bandymai T. Fondo pinigų sunaudoti vietiniams reikalams. Su tais reiškiniais bus kovojama, nes pinigų panaudojimas turįs atitikti tą tikslą, kuriam jie yra aukotojų skirti. Taip pat paskutiniu laiku spaudoje pareikštos kai kieno pretenzijos į T. Fondo nėra pagrįstos. Jos kylančios iš tų sluoksnių, kurie arba patys nieko neaukoja, arba užsiangažuoja uždaviniais, kurie finansiniu požiūriu yra per daug rizikingi ir sunkiai įgyvendinami. Šia proga buvo apsvaistytas ir DBLB krašto valdybos prašymas subsidijuoti "Bitanijos Lietuvis" leidimą ir vaikų vasaros stovykloms prašomą subsidiją paskirti, nes tokios stovyklos, įgalindamos švietimo aplinkoje augančius lietuvių vaikus, kad ir trumpai pagyventi lietuviškoje atmosferoje, teigiamai atsiliepa į tautinį auklėjimą.

Posėdžiai vyko liepos 13-15 dienomis. Juose pirmą kartą dalyvavo Maž. Lietuvos rezistencijos atstovas Erdm. Simonaitis ir naujas V. Sąjūdžio atstovas VLIKE Dr. Vl. Literkskis.

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusdešis

KUNIGAI DARBININKAI

Laikas ir krašto sąlygos kartais reikalauja naujų kunigų. Tokie naujieji Prancūzijoje yra kunigai darbininkai. Neseniai Versalyje įvyko jų suvažiavimas. Dalyvavo 1200 kunigų, keletas vyskupų ir Paryžiaus arkivyskupas kard. Feltin. "Kunigų-darbininkų iniciatyva yra ypatingai svarbi ir įdomi", — pareiškė kardinolas spaudai.

Jos ėmėsi prieš keletą metų miręs Paryžiaus kardinolas Suhard tikslu nešti nukrikščionėjusioms gyventojų masėms krikščioniškąją idėją... Šių laikų misijonieriai negalėjo to atsiiekti kitaip, kaip tik tapdami darbininkais tarp darbininkų. Į klausimą, ar jie atsiekė savo tikslą, kardinolas Feltin atsakė teigiamai. Kunigai-darbininkai pralaužė darbininkų masės nuo kunigo skiriančią sieną, pašalindami tą nepasitikimą su kuriuo buvo sutinkami pradžioje. Pradžioje komunistai juos vadindavo šnipais ir neslėpė nuo jų savo nedraugiškumo. Dabar padėtis pasikeitė. Darbininkai jau neatmeta jiems ištiestos Bažnyčios rankos. Kunigai-darbininkai gyvena labai sunkiose sąlygose. Jų apaštalavimo darba be galo ap sunkina ta materialinė aplinka, kurioje jiems tenka nuolat gyventi. Jiems reikia nuolatinės mūsų paramos — baigė kardinolas. Tarp jų yra herojų tikrąją prasme. (Lux Christi)

Kun. L. KEMĖŠIS Į PERTHĄ

Keturis metus dirbęs Rushworth stovykloje, Viktorijoje, su įvairiomis tautybėmis, kun. Laurynas Kemėšis nuvyko į naują paskyrimo vietą — Perthą, W. A., kur lietuviai jau seniai laukė nuolatinio kapeliono. Pravažiudamas, kun. Kemėšis keletui dienų buvo sustojęs Adelaidėje ir buvo prie mirties a. a. Celestino Petriko, kuris, būdamas Weideno stovyklos komendantu,

fam buvo suruošęs iškilmingas Primicijas.

Jo adresas Perth: Rev. L. Kemėšis, 211 Aberdeen St., West Perth, W. A.

IS MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ GYVENIMO

Liepos 19 d. po pietų gražus moksleivių ateitininkų būrelis susirinkome ponų Petrikų bute. Mūsų globėja p. A. Stepanienė papasakojo apie lietuvių rašytoją Mariją Pečkauskaitę. Ypač atkreipė dėmesį į jos kilnią, pasiaukojančią asmenybę. Ji buvo ta geroji pasakų fejka kiekvienam našlaičiui, kiekvienam, ligoniui visur, kur tik jos dosnioji ranka galėjo pasiekti; ji buvo tikras angelas sargas mergaitėms ateitininkėms, kurioms ji ilgą laiką vadovavo Marijampolės gimnazijoje. Užbaigai paskaitė ištrauką iš "Senam dvare".

Bronius Grubliauskas paaiškino ateitininkų ženkliuko kilmę ir reikšmę, o po to pasimokėme giedoti ateitininkų himną. Mums besišnekučiuojant atsirado stalas apkrautas visokiais skanumynais. Na, ir kirtom. Atrodo, — nieko nepalikom! Už vaisės labai, labai dėkome Ponai Petrikienei.

Panelė Petrikaitė mūsų programą pajvirino konkursu: tai buvo keletas klausimų iš Lietuvos istorijos bei geografijos. Daugiausiai surinkusiam taškų (už teisingiausius atsakymus) įteikė gražią dovanėlę. Šią dovanėlę laimėjo Rūta Ivoškaitė. Svarstant lietuvių moksleivių Vokietijoje šelpimo klausimą paaiškėjo, kad maisto siuntynys yra jau supakuotas ir greitai laiku bus išsiųstas, kad prieš porą savaitių yra pasijusta £3.0.0. Ateityje, nutarta kas 3 mėn. pasiųsti bent po £2.10.0

Linksmoje susirinkimo dalyje padainavome, pasižadėme, skaniai prisijukėme iš "Kreivųjų Sypsenų".

Dalyvė

Lietuves ariju varzybose

Kasmet skelbiamos Adelaidės laikraščių "News" ir "THE MAIL" vokalines arijų varzybos, šmet, padidinus pinigines premijas, sukėlė didelio susidomėjimo jaunųjų dainininkų tarpe ir į varzybas sutraukė virš 90 dainininkų-mėgėjų.

Š. m. liepos mėn. 29 dieną, Town Hall įvyko šių varzybų baigminis koncertas, kuriame tarp 20 besivaržančiųjų dainininkų dalyvavo dvi mums mielos tautietės — Zita Petkūnaitė ir Genė Vasiliauskienė.

Pirmąsias keturias skirtas premijas laimėjo australų dainininkai.

Zita Petkūnaitė, mezzo-sopranas, šiai progai pasirinko dainuoti ariją iš Verdi operos "Don Carlos", kuri vokalinei mezzo-soprano literatūroje yra žinoma kaip viena iš sunkiausių, reikalaujanti geros vokalines technikos ir interpretacijos.

Zita Petkūnaitė turi didelę, turtingo tembro balso medžiagą, kuri dabartiniame stovyje yra tiek suskaldyta į atskiras dalis, kad kalbėti apie balso techniką, liniją ar frazuotę būtų pernelyg anksti.

Jai reikia daug dirbti techniškai, ir, žinoma, dainuojant kol kas ne arijas, bet vokaliai lengvas kompozicijas, kurios jos balsą išlygintų ir suteiktų jant kantilenos, o, jos daug žadantis balsas, atsivėrus visoms dainavimo meno paslaptims, tikrai išsikovoja vardą pasauliniuose operos teatreuose.

Genės Vasiliauskienės švelnus lyriko-kolaratūrinis sopranas, Rosinos arijų iš Rossini operos "Sevilijos Kirpėjas", skambėjo gražiai ir patraukliai, tačiau dainininkė norėdama dainuoti grynai kolaratūrinis arijas, turėtų dar daugiau suteikti "kolaratūroms" preciziškumo ir skambumo.

Atvirai kalbant, Genė Vasiliauskienė, pradedančiųjų dainininkų varzybose, kad ir su labai viliojančiomis premijomis, dalyvauti gal ir nevertėtų. Ji yra peržengusi mėgėjiškumo ribą ir savo gražesnių balsu nekartą žavėjusius meniniuose pasirodymuose, o, kad reikia dar dirbti, jai kaip menininkei tai neturėtų būti staigmena, nes kelias į tobulybę, kad ir su didžiausiu vardu menininkui, nėra ribotas ir lengvas.

Paulius Rūtenis.

pamatus reikia išlieti, kad būtų pakankamai stipri ir pigi.

Atsakymas į minėtus klausimus būtų sekantis. Paženklink skylyje būsimojio namo pamatų kampus kuoliukais ir iškask prie kampų grūžui tirti duobes iki dviejų pėdų gylio. Nustatyk iš matomų sluosnių grūžo rūšį. Jei jau paviršutiniams sluosny pasirodytų geras grūžas (smėlis, žvyras, molis su didele priemaiša kalkmenų), tai pamatus galima lieti tiesiai ant paviršiaus, nuvalius žolę ir viršutinį dirvožemį. Jei minėtas geras grūžas būtų antriniams sluosny ir ekonominiams gilume (iki 12 colių), tai viršutinį sluosnį reikėtų nukasti ir pamatus įleisti iki gero grūžo.

Geram grūze pamatų plotis turi būti nemažesnis kaip dvigubas sienos storis ir neplonesnis, kaip du trečdaliu sienos storio. Adelaidės gyvenamųjų namų statyboje išorės pamatai, namu su dviguba 11 colių siena ir čerpių stogu, patartina daryti ne siauresni kaip 22 coliai ir ne plonesni kaip 12 colių, su dviem eilėm 3/8 colio skersmens geležinių virbų, po du kiekvienoje eilėje. Betono mišinys turi būti: viena dalis cemento dvi dalys smėlio ir keturios dalys akmenų skaldos.

Anksčiau minėtuose bloguose molio grūžuose, kuriuos vietiniai australai vadina "Bay of Biscay Soil" pamatų įrengimas yra žymiai sudėtingesnis ir brangesnis. Tokiam grūze pamatai yra gelžbetoninės sijos ant kolonų. Kolonos padas eina platyn piltuvo formos pavidalu ir remiasi ant stipraus grūžo, kuris kartais esti net iki 12 pėdų gilumo. Tokių pamatų konstrukcija turėtų būti paruošta inžinieriaus ir atskirai kiekvienam statomam namui.

Kadangi gelžbetoninės sijos ant kolonų pamatų kainuoja brangiai, tai kai kas bando pamatus, esant blogam grūžui, lieti paviršiuje, nuėmus tik ploną viršutinę velėną. Tokie pamatai negarantuoja, kad plyšiai bus išvengti, tačiau kartais duoda patenkinamą rezultatą.

Redaguoja Sambūrio "Šviesa" Australijos Regijoninė Valdyba

STUDIJOS IR LĖSOS

Kasdieniniame gyvenime yra įprasta sakyti, kad gyvenimas yra kova. Šiame paprastame pasakyme glūdi daug tiesos. Jeigu sekti gyvenimo eigą, tai tiek tautų tiek šiaurės organizacijų ir net šeimos narių tarpe galima pastebėti tam tikrą lenktyniavimą. Pagrindiniai šio lenktyniavimo motyvai yra, pirma, išsikvoti sau aukštesnę socialinę padėtį kitų jį supančių asmenų tarpe ir, antra, įsigyti kaip galima daugiau materialinių vertybių. Nėra šio straipsnelio tikslas čia nagrinėti, kuris iš čia minėtų motyvų yra pirmesnis ar būtinesnis, tačiau viena reikėmė pripažinti, kad abejais atvejais

geresnių rezultatų pasiekia tie asmenys šioje lenktynių arenoje, kurie turi įsigiję gilesnį mokslinį išsilavinimą ir praktinį gyvenimo patyrimą.

Deja, tuoj pat reikia pasakyti, kad siekti mokslo, konkrečiai kalbant apie antrąjį mokslą, visais laikais ir visuose kraštuose jaunimas susiduria su viena sunkia kliūtimi — lėšomis. Nėra reikalo daug įrodinėti, kad aukšto mokslo sekmingas baigimas iš kiekvieno asmens reikalauja, be tam tikrų dvasinių kvalifikacijų, dar nemaža pinigų.

Neretai girdimi balsai iš mūsų jaunimo tremtyje tarpo, kad baigus abiturą, nesirūžtama toliau aukštojo mokslo tęsti, nes nėra kas juos toliau šelptų, negauna stipendijų, neturi turtingų giminių ir panašiai. Taip dauguma žalio mėsū jaunimo pasuka masių numintu keliu susirasti sau patogesni ir pelningesni darba, visai nekreipiant dėmesio savo profesiniam pasiruošimui — studijoms.

Vienok sekant gyvenimo ratą krinta į akis faktas, kad jeigu kas nors pasirūžta aukštąjį mokslą baigti, nežūrint, kad jis kaip stovi taip brangus, tai kad ir ilgiau kartais užtrunka, kad ir gana skurdus gyvenimą yra priverstas 5-6 metus vesti, bet vis dėlto savo tikslą pasiekia.

Mūsų jaunimo tarpe netrūksta tokių pasiryžusių ir jau keliasdešimt asmenų studijuoją šio krašto universitetuose. Tačiau čia pat reikia pridurti, jog šia proga pasinaudoja tik labai maža dalis mūsų jaunimo, kai tuo tarpu dauguma plaukia pavandeniu.

Norėčiau šia proga padėkoti visus tuos, kurie baigia aukštesnįjį mokslą, kad nebodami stovinčių prieš akis sunkumų ir vargų, rįžtųsi ir rizikuotų siekti pilno profesinio pasiruošimo per studijas. Jeigu kai kuriam jaunuoliui

tatų.

Jei jau nusistatyta pamatus lieti paviršiuje, tai tą darbą reikia labai kruopščiai atlikti, pagal visas gelžbetonui paruošti taisykles.

Išlietus pamatus reikia laikyti kiek galint vienodame drėgmės stovyje, todėl nepatartina prie pamatų sėti žolę, sodinti krūmus bei gėles. Geriausia apie pamatus padaryti betono grindinį, kuris apsaugotų pamatus nuo išorinės drėgmės.

Paminėti keli atvejai apie grūžą ir pamatus, manau, skaitytojams dalinai atsakys į jiems rūpimus klausimus, o jei atsirastų specialių atvejų, tai prašau kreiptis laiškais sekančiu adresu: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh (S. A.)

Sekantiems straipsniui tema numatoma "Betonas ir tinkamas jo paruošimas".

Atsakymus į gautus paklausimus laiškais, kurie, mano nuomone, būtų naudingi ir kitiems, skelbsiu šiame laikrašty.

K. M. iš Woodville klausia:

Kokių pamatų reikėtų mano namui, kuris bus statomas iš betono blokų ir stogas bus dengtas cem čerpėmis. Grūžas yra sekantis: paviršiuje apie 4 colius rudas molis, po to — eina molis su daugeliu šviesiai pilkų akmenukų?

Ats. Nr. 1.

Jūsų skylo grūžas 4 colių gilumo

(Pabaiga 5 psl.)

atrodo, kad čia galima dirbant sunkų fizinį darbą, kartu studijuoti, tai čia reikia pasakyti, kad tai nėra lengvas dalykas, bet vis dėl to jis nėra ir negalimas.

Ne tik buvusioji Lietuvoj, ne tik buvusioji Australijoje, bet ir aukso šaly JAV ir likusiame pasauly daugumas studentų gyvenimas nėra marmuru klotas. Viso pasaulio ir net turtingesniųjų kraštų

didelė dalis studentijos sau mokslą pelnosi pašaliniu darbu, kuris kartais yra sunkus ir juodas.

Daug didžiųjų pasaulio asmenybių, mokslininkų, politikų ir t.t. sau kelią į viršūnes prasiskynė tik todėl, kad per didžiausius sunkumus ir skurdą tęsė studijas, siekė mokslo, kuris vėliau jiems suteikė prideramą atpildą.

Taigi, lietuviškasis jaunimas tremtyje neturėtų praleisti nei vienos galimos progos studijoms baigti, nežūrint, kad tektų pasirinkti kuriam laikui ir gana sunkų ir kieta gyvenimo tarpinį, nežūrint, kad šis tikslas ir ilginesio laiko pareikalautų ir nevienam gal žilą plauką išspautų, ar kitokių aukų pareikalautų.

KRONIKA

* Š. m. liepos 18 d. p. V. Kazokas, skaitydamas paskaitą Sydney sk. su ruošta parengime tema: "Personažo problema lietuvių literatūroje, išryškino skirtumą tarp idėjas nešančio "personažo" ir aplinkumų vaizduojančio "tipo" kartu duodamas kai kurių pavyzdžių iš lietuvių literatūros, kas sukėlė nepaprastą diskusijas ne tik parengime, bet ir už jo ribų.

* JAV gyvenantieji p.p. dr. J. Kazickas ir dr. K. Valiūnas paskyrė 200 dolerių premiją su tikslu suinteresuoti lietuvių jaunimą studijomis už geriausią darbą tema: Mokslo siekiančio jaunimo problemos ir jų sprendimas. Konkurse gali dalyvauti tik Lietuvių Studentų S-gos nariai ir abiturantai gyv. JAV.

* Lietuvos gyvenime žinomas miškininkas ir skautų veikėjas p. J. Kupriūnis šiais metais JAV Louisianos valstijoje buvo paskirtas tituluotu profesoriumi į vietos politechnikos institutą, miškų skyrių.

* Profesoriumi dr. inž. Jonui Šimoliūnui profesoriaus Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, Pabaltijo ir UN RRA universitetuose Vokietijoje, dabar gyvenančiam JAV neseniai vietos lietuvių suruošė 75 metų amžiaus sukaiktis paminėjimą.

* Į Liet. Stud. S-gos JAV Centro Valdybą buvo išrinkta nepriklausomu sąrašu: V. Karolis, R. Mieželis, L. Grinius, G. Zauniūtė; ateitininkų sąrašu: V. Gylys, K. Kudžma ir R. Rauchaitė.

* Paryžiaus lietuvių studentai yra gražiai susiorganizavę į skyrių, kuris rengia paskaitų ciklą, turi tautinių šokių grupę ir atlieka kitą visuomeninį darbą.

* Stud. Garbačiauskaitė, studijuojanti Laisvosios Europos Universitete Strasburge, dalyvavo Prancūzijos universiteto slidžių varzybose, atstovaudama savo universitetą ir laimėjo dvi pirmąsias vietas.

* New Yorko studentų susirinkime V. Kavolis skaitė paskaitą tema: Tolerancijos prielaidos, kuri sukėlė gyvas diskusijas.

* Dr. J. Ramūnas gavo gydytojo licenziją verstis praktika Čikagoje. Dr. J. Ramūnas medicinos mokslus baigė Tūbingeno universitete, kur taip pat pasižymėjo kaip aktyvus "Šviesos" narys Tūbingeno skyriuje ir studentų atstovybėje.

* Vytautas Šliupas, Jankas .Illinois Institui of Technology už gerą pasirodymą moksle įtrauktas į studentų "honor roll".

* Rimvydas Vaišnys, baigęs pirmąjį North-East Catholic High School, Philadelphia, Pa. abiturientų konkurse laimėjo pirmą vietą ir stipendiją į Yale universitetą.

* Viena JAV lietuviška knygu leidykla išleido Sambūrio Šviesa Sydney sk. bičiulio rašytojo V. Kazoko poeziją atskira knyga. Apie šį leidinį vėliau bus plačiau parašyta.

* Sydney universiteto pravedamame šachmatų turnyre stud. V. Patošius šiuo metu yra antroje vietoje. Pereitais metais V. Patošius buvo Sydney universiteto šachmatų meistras. Be mokslo ir sporto V. Patošius yra ir aktyvus visuomenininkas ir šiuo metu yra Sambūrio "Šviesa" Regionalinės Valdybos narys.

Statybos patarėjais

DAUGIAU DĖMĖSIO NAMŲ PAMATAMS

Atvykę į Australiją lietuviai stengiasi patogiai įsikurti. Šeimos su vaikais sunkiai gauna išnuomotus butus, todėl daugumas patys pradeda statyti sau gyvenamus namus.

Neturėdami prityrimo statybos srityje, o, be to, svetimo krašto sąlygose, dažnai padaro klaidų, kurios vėliau gan skaudžiai atsiliepia į gyvenamo namo vaizdą bei stiprumą. Nemažai tautiečių kreipiasi su patarimais, deja, dažniausiai jau po laiko, kada sienos suplyšta, kampai iškrypsta, drėgmė skverbiasi į vidų ir tt.

Tada jau patarti per vėlu, ir tokių trūkumų pataisymas labai brangiai kainuoja. Kadangi minėti patarimai gali būti ateityje naudingi ir kitiems, todėl šio laikraščio redaktorius maloniai sutiko talpinti namų statybos liečiančius straipsnius ir atsakymus į atskirų asmenų laiškus.

Pirmuoju tos srities straipsniu parinkau temą apie gyv. namų pamatus.

Namo pamatai yra vienas iš svarbiausių namo konstrukcijos dalių. Netinkamai parinktas ir padarytas pamatas yra nuolatinė priežastis namo trūkumų.

Prieš parenkant pamatų konstrukciją reikia žinoti savo žemės skylo grūžo (grunto) rūšį. Adelaidėje pasižymi savo blogu statybiniu grūžu. Geriausi skaitomi kieti kalkakmenio bei smiltainio grūžai. Labai patikimi ir pastovūs yra smėlio bei žvyro grūžai. Blogiausias ir daugiausiai rūpesčio namų statytojams sudaro molio grūžai, kurie apima šiaurės-rytų, rytų bei pietų Adelaidės priemiesčius. Minėti molio grūžai yra skirs tomi į penkis rūšis: A, B, C, D, E.

A grūžas: Raudonai-rudas, dumblietas ir liesas molis. Jis randasi dažniausiai paviršiuje ir yra gan pastovus,

jai drėgmės sąlygos pastovios. Pamatai gali būti liedinami šio grūžo paviršiuje, jei jo sluosnis yra pakankamai storas.

B grūžas: Raudonai-rudas riebus molis, keičiantis savo tūrį, besikeičiant drėgmei. Dažnai randasi po A grūžu. Džiūstant duoda plyšių. Silpnokas grūžas pamatams.

C grūžas: Tamsiai-rudas iki juodumo molis. Tai labai blogas pamatų grūžas, lengvai jį atpažinti iš spalvos ir didelio kiekio augalinių priemaišų. Keičiantis drėgmei jis sproginėja gulsčiai ir statmenai. Spalių mėnesį šitame grūže matosi gilūs plyšiai iki pusės colio platumo.

D grūžas: Riebus juodas molis, dažnai randasi po C grūžu. Labai kietas kai sausas, tačiau keičia tūrį, keičiantis drėgmei. Pakenčiamas grūžas pamatams.

E grūžas: Šviesiai geltonas ar rudas kalkėtas molis. Jis dažnai randasi po vienu ar dviem sluosniais anksčiau minėtų grūžų. Tai yra patenkinamas grūžas pamatams, tačiau kiek keičiasi besikeičiant drėgmei.

Nepastovaus, keičiančio savo tūrį grūžo išdava yra atsiradimas plyšių pamatuose. Iškrypusios ir lauką namo pamatai ir kampai, langų ir durų angų plyšiai einantieji nuo angos kampo į išorę, tai vis išdavos blogo grūžo ir nepakankamai stipraus pamato.

Dažnai namas pastatytas ant blogo grūžo laikosi gerai šešius ar aštuonius metus, tačiau gale labai sausus ir karšto vasaros atsiranda plyšiai. Daugely senų Adelaidės namų sienos yra suvertos iš lauko bėgiais, kad sulaukėtų sienas nuo išvirtimo.

Kiekvienam pradedančiam statyti namus kyla eilė klausimų: koks yra mano skylo grūžas ir kaip stiprius

A+A Celestinas Petrikas

Arabai turi pasaką, kurioje pasakojama apie vieną karalių, žinojusį savo mirties dieną. Artinantis tam laikui karalius pasiėmė iš arkliedžių geriausią savo žirgą ir slapta praėjęs pro visas sargybas, tarnų nepastebėtas, išėjo iš savo rūmų ir miesto. Jis tikėjo, kad atėjusi Mirtis jo rūmuose neras, ir ne vienas iš tarnų negalės jai pranešti, kur jis dingęs. Ilgai jo karalius, kaip sako pasaka, per dykumą, ir džiangdamasis, kad žirgo pėdsakus užpusto vėjo sukeltas smėlis. Pagaliau putotas žirgas pavargo ir vienoje dauboje suklopo. Nukrito karalius ir pakilęs matė — ant gretimos smėlio kalvelės sėdi Mirtis ir savo akių kiaušinėmis žiūri tiesiai į jį. Pakirto karaliui kojas — negali pabėgti, o Mirtis priejo artyn, užėjo savo kaulėtą ranką jam ant pečių ir sako: "Man pranešė, kad aš turiu ateiti pasiimti tavęs, karaliau, čia į šią nykią dykumą, tik nežinojau, kaip tu čionai pas mane atkelsi tas tokį tolimą kelią. Bet tu atkeliavai..."

Tu atkeliavai, Celestina, čia Australijoje. Tu išlikai sveikas Lietuvos nepriklausomybės kovose, Tavęs nepalaužė bolševikų nelaisvėje išbūtas laikas, Tavęs neklidė dviejų Tavo pergyventų karų sviediniai ir bombos, nes Mirties Tu buvai laukiamas čia — Australijoje.

Celestinas Petrikas gimė 1899 m. spalio mėn. 11 d. Rokiškyje, bet tėvams persikėlus į Pilviškius, Celestinas tenai praleido visą savo vaikystę. Vėliau, su tėvais persikėlus į Marijampolę, mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir Veiverių Mokytojų Seminarijoje.

Prasidėjus nepriklausomybės kovoms būdamas jaunu seminaristu, apkelioavo plačias apylinkes, ragindamas vyrus stoti į besikuriačią Lietuvos kariuomenę. Vėliau, vadovaudamas būriui, dalyvavo eilėje kautynių, kuriose kartą pateko į bolševikų nelaisvę. Išlaikytas ketelį mėnesių kalėjime, iškankintas tardymo ir išbadėjęs pagaliau jų buvo pastatytas prie sienos

STATYBOS PATARĖJAS (Atkelta iš 4 psl.)

yra kalkakmenio ir molio mišinys. Tai yra gana geras grūžas. Pamatams griovius iškaskite iki minėto grūžo. Išoriniai pamatai būtų pakankami 22 colių pločio ir 12 colių aukščio. Armatūra 3/8 colio skersmens, keturi virbalai viršų ir keturi virbalai apačioj. Vidaus sienų pamatai būtų 12 colių ant 12 colių ir armatūra du virbalai 3/8 colio skersmens viršų ir du apačioj. Betono mišinys: 1 dalis cemento, 2-smėlio ir 4-skaldos.

V. S. iš Glandore klausia:

Nusipirkau seną namą, kuriame dviejuose kambariuose drėgnos sienos ir atrodo nuo to nubyrėjo tinkas. Ar yra priemonių turėti sausas sienas?

Ats. Nr. 2.

Atrodo, kad Tamstos name nėra izoliacijos tarp pamatų ir sienų. Pradžioj reikia iškirsi apie vieno colio storumo siūlą apie visą namą tarp sienos ir pamatų (kirsi tu tarpais, kad neplyštų siena) ir pripildyti skiediniu iš 1 dalies cemento, 3-smulkaus smėlio įmaišant izoliacinio skiedinio "Promura 77". Po to numušti visą seną tinką nuo drėgnų vietų ir iš naujo aptinkuoti skiediniu iš 1 dalies cemento, 3-smėlio pridėdant izoliacinio skysčio "Monporite 2", kaip nurodyta pridėtoji instrukcija. Minėto tinko uždėti du plonus sluogsnius 24 valandų laikotarpį tarp sluogsnių.

A. Pacevičius

sušaudymui, tačiau kelis grupės draugus sušaudžius, jis su likusiais vėl grąžintas kalėjimui tolimesniems tardymams. Kartą, kieme radęs geležėlę, ja slapta per ilgą laiką išardė sieną ir vieną naktį, sudraskęs atklodę, nusivijo virvę ir pro išgriautą sieną skylę nusileido iš trečio aukšto į laisvę. Sargybų nepagautas, dienomis miegodamas šiaudų kūgiuose ir naktimis keliaudamas, prisirišęs prie pat fronto ir garsiai šaukdamas: "Vyrų, nešaukit, aš savas", perbėgo į lietuvių pusę. Kažkokioj klebonijoj truputį pailsėjęs, po kelių dienų vėl grįžo į frontą. Iš fronto kaip karo korespondentas rašinėjo į ano meto lietuvių laikraščius.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, Celestinas iš kariuomenės ne tuoj pat pasitraukė, bet kurį laiką dar liko Kaišiadoryse kariuomenės sandėlių vedėju. Prasidėjus priešrinkiminei Steigiamojo Seimo kampanijai, būdamas iškaltas, Celestinas tuoj pat kaip aktyvus agitatorius įsijungė į darbą, vadovaudamas Kaišiadoryse Krikščionių Demokratų propagandos biurui. Tame biure dirbo ir p-lė Antanina Liesiūtė, kurią Celestinas 1922 m. vedė.

Pasibaigus rinkiminei kampanijai uždarė ir agitacinius biurus. Celestinas Kauno Universitete pradėjo studijuoti ekonomiką ir perėjo dirbti į mokesčių inspekciją, kaip inspektorius. Tame poste išbuvo Kaišiadoryse trejus metus. Iš čia toms pačioms pareigoms buvo perkeltas į Kretingą. Išikūrus Šaulių Sąjungai, nuo pat pirmų dienų Celestinas buvo uolus šaulys. Būdamas muzikalus ir dar mok. seminarijoj išmokęs groti smuiku, Kretingoje suorganizavo didžiulį šaulių chorą ir jam vadovavo.

Perėmus valdžią tautininkams, Celestinas toms pačioms mokesčių inspektorius pareigoms perkeltas į Telšius, kur išbuvęs tik pusantų metų vėl perkeltas į Tauragę mokesčių inspektorius padėjėju. Tose pareigose išbuvo septynerius metus. Iš čia trumpam laikui vėl buvo grąžintas į Telšius, ir vėliau paskirtas akcizo revizorium prie papirusų fabriko "Bravol" Vilkaviškyje. 1938 m. iš Vilkaviškio buvo perkeltas akcizo revizorium prie Karazijos vyno fabriko ir krautuvų Anykščiūse.

LIET. ENCIKLOPEDIJOS prenumeratoriai

Lietuviškąją Enciklopediją, prieš ją išeinant iš spaudos, užsisakė šie asmenys Victorijoje:

1/Aglinskis V., 2/Ališauskas V., 3/Dainutis B., 4/Baltrūnas S., 5/Baltutis Pov., 6/Baltutis P., 7/Baltutis V., 8/Bajorinas A., 9/Balčiūnas S., 10/Didelis V., 11/Brasas S., 12/Boskis V., 13/Bulakienė M., 14/Dranginis P., 15/Davalga M., 16/Dudėnas J., 17/Gaigalas A., 18/Giedraitytė D., 19/Gylys J., 20/Gasiūnas A., 21/Gestartas L., 22/Gasėnas N., 23/Gudelinė M., 24/Greimas R., 25/Jokūbaitis V., 26/Kaunas A., 27/Karpavičius A., 28/Krausas A., 29/Krausas V., 30/Krausas R., 31/Krausaitė D., 32/Kalpokas A., 33/Koženiaskas V., 34/Kudirkia A., 35/Klupšas K., 36/Lazauskas V., 37/Mackus K., 38/Makulis J., 39/Mulokas J., 40/Morkūnas P., 41/Motūza V., 42/Mickus A., 43/Noreika P., 44/Paliulis D., 45/Pankevičius E., 46/Plečkaitis J., 47/Pranckūnas J., 48/Povilavičius J., 49/Petrakis J., 50/Pleškūnas V., 51/Raginnis V., 52/Remeikis T., 53/Rimas J., 54/Rubaževičiūtė A., 55/Sadauskas A., 56/Sasnaitis I., 57/Savaitis V., 58/Seženis E., 59/Statkus S., 60/Skerys A., 61/Simankevičius V., 62/Semienė G., 63/Silainis J., 64/Šimkus K., 65/Svambarys P., 66/Talačka A., 67/Tamošaitis V., 68/Tinteris J., 69/Vaičiūnis P., 70/Kun. Vaseris P., 71/Valys J., 72/Vingis A., 73/Zemribas A., 74/Ziedas B., 75/Zilinskis A.

Pietų Australijoje:

1/Ambrazas J., 2/Andriūsis P., 3/Baciulis J., 4/Bajorūnas A., 5/Balkus P., 6/Bareišis P., 7/Bernaitis V., 8/Cibulskis J., 9/Čeičys S., 10/Dumčius V., 11/Fledžinskas V., 12/Gavelis A., 13/Glušauskas J., 14/Grigonis A., 15/Guščia S., 16/Ilgūnas V., 17/Jagutis S., 18/Jankauskas S., 19/Janulis V., 20/Jaro-

1940 m., užėjus bolševikams, iš tarnybos buvo atleistas ir išmestas iš buto. Palikęs šeimą Anykščiūse, Celestinas nuvyko į Kauną ir ten išsirūpino paskyrimą į Zarasus jaunesniojo mokesčių inspektorius pareigoms. Be to, ten jam buvo pavesta ruošti kursus neprityrusiems bolševikų tarnautojams.

Prasidėjus karui pėsčias grįžo į Anykščius pas savo šeimą, o užėjus vokiečiams, ir raginant visus grįžti į savo užimtas vietas, Celestinas jau su šeima persikelia į Zarasus, kur jaun. mokesčių inspektorium išbuvo iki antro bolševikų grįžimo Lietuvon.

1944 m. kartu su pabėgėliu mase ir Celestinas su šeima atsirado Vokietijoje. Gyveno Berlyne, Sudetų krašte, o užėjus amerikiečiams — Weideno lietuvių stovykloje, kur apie porą metų buvo stovyklos komendantu. Jo rūpesčiu netoli esančiame Flossenburge būvusiame koncentracijos lageryje nukankintais lietuviams pastatytas gražus paminklas ir koplyčioje lietuviški vitražai, kuriems projektus padarė inž. Tylis. Jie vėliau buvo iškilmingai vysk. V. Padolskio pašventinti.

1949 m. pavasarį Celestinas su savo šeima atvyko Australijon. Pataupę jau spėjo įsigyti nuosavus namus. Paskutiniu laiku jausdavosi nesveikas, ir gydytojai pripažino turint nesveiką skilvį. Tą pat pasakė ligoninės gydytojas ir mirties dieną (liepos 29). Grįžęs iš ligoninės ir apie valandą laiko pasikalbėjęs su jį atlankiusiais kun. dr. P. J. Jatiuliu ir kun. L. Kemėšiu, skausmams nuolat pasikartojant krūtinėj, jų akivaizdoje mirė.

Rugpjūčio 1 d. po gedulingo Mišių šv. Patriko bažnyčioje, ypatingai gausūs tautiečių būrys (per 30 automobilių) nulydėjo velionį į Cheltenham kapus. Prie kapo, kun. Jatiuliu atskaičius maldas, atsisveikinimo kalbas pasakė p. J. Lapšys — Adelaidės Lietuvių Bendruomenės vardu, p. J. Kalvaitis — teišininkų vardu, p. B. Ploktis — ateitininkų vardu ir dail. A. Rūkštelė — kultūrininkų vardu.

* * *

A. a. C. Petriko asmenyje ne tik šeima neteko gero tėvo ir vyro, bet ir visa Australijos lietuvių bendruomenė tikrai susipratusio, darbštaus, energingo ir pareigingo nario. Jis visą savo gyvenimą dirbo ne sau, bet kitiems. Kaip atsisveikinimo kalbose buvo minėta, nebuvo susirinkimo, posėdžio ar pasitarimo, kuriame jis nedalyvavo, nebūvo aukų lapo, kuriame nebūtų jo pavardės. Būdamas Adelaidės Liet. Bendruomenės Valdyboje ir išėjęs iš jos a.a.

* * *

Celestinas visą laiką sielėjosi visais bendruomenės reikalais, ir savo kilnioje tolerancijoje jis rado kalbos su visokių pažiūrų lietuviams.

Si mirtis — didelis nuostolis ir lietuviškai spaudai, ypač "Australijos Lietuviui", kuriame a. a. Celestinas visą laiką rašė politikos apžvalgas ir kitus straipsnius. Savo literatūrinį darbą pradėjęs karo korespondentu Nepriklausomybės kovose, vėliau rašė JAV ir Lietuvos laikraščiuose. Be to į lietuvių kalbą yra išvertęs visą eilę knygų: "Ledų pragaras", "Kapitonas pramuštgalvis", "Pirmieji aviacijos kūrėjai", "Reckensteinais", "Nuotykių tigru krašte" ir kt. "Australijos Lietuviui" leidykla taip pat yra išleidusi jo išverstą "Dubrovskį", o antras a. a. C. Petriko išverstas M. Radzevičiūtės romanas greitai laiku pasirodys knygų rinkoje. Visi lietuvių žino dainą "Į kovą, į kovą visi kas tik gali", bet tik retas teži- no, kad jai žodžius taip pat yra parašęs a. a. Celestinas.

Ateitininkų organizacija a. a. C. Petriko asmenyje neteko vieno aktyviausio nario ir darbininko. Į Ateitininkų Sąjungą įstojęs 1913 metais jis visą savo gyvenimą išliko ištikimas jai idealams ir principams. Jis yra vienas iš tų iniciatorių kurie atgavino ateitininkus Adelaidėje. Savo laiku lankęs vaidybos kursus, a.a. Celestinas savo gyvenime yra sureizavęs virš šimto įvairių scenos veikalų, kurių artistais buvo dažniausiai šaulių, pavasarininkų ar kitų organizacijų scenos mėgėjai. Jo pradėtas režisuoti scenos veikalėlis su moksleiviais ateitininkais, liko nebaigtas ir Adelaidėje.

A. a. C. Petrikas buvo gilus ir pavyzdingas katalikas. Jo žmona neprisimena, kad per 31 bendro gyvenimo metus jis bent kartą sekmadienį nebūtų išklausęs šv. Mišių. Savo tvirtame tikėjime jis įieškojo ir rado stiprybės visose sunkesnėse valandose, todėl jis galėjo drąsiai nueiti pas gerąjį Tėvą atsitiinti savo užtarnauto denarą.

A. a. Celestino asmenyje Lietuva neteko dar vieno sūnaus, kuris tikrai nuširdžiai ir ištikimai ją mylėjo.

* * *

Pavasaris. Australijos soduose žydi migdolai ir kiti žiedai. Tik Tu, Celestina, rudens lapu nukritai į svetimą žemę. Tu pačio likimo sulaukai ir pavasario žiedai, ir lapai, kurie šiandien dar tik pumpuruose glaudžias, ir mes visi. Išėkis ramybėje!

Tavo siela gyvena ne tik amžinatvėje, bet ir mumyse, Tavo kilni asmenybė bus mums gyvenimo pavyzdžiu.

1/Augutis N., 2/Balsys V., 3/Dabrega P., 4/Dehn J., 5/Gasiūnas A., 6/Gružas F., 7/Labutis K., 8/Misevičiūtė E., 9/Misevičiūtė R., 10/Velioniškytė L.

Vakarų Australijoje:

1/Burneikis D., 2/Grikepelis A., 3/Klimaitis V., 4/Stankevičius A., 5/Vencus P., 6/Volodka V.

Tasmanijoje:

1/Jucius A., 2/Kružas A., 3/Kučiauskas V., 4/Kunčelis A., 5/Zozas L., 6/Zemaitis A.

Q-lande:

1/Alčiūskas A., 2/Marcinkus J., 3/Rudys M., 4/Zilys A.

A. Krausas
L. Enciklopedijos Generalinis atstovas
Australijai

PADEKA

Lietuvių Kultūros Fondo Melbourne skyriaus valdyba, ryšy su Adelaidės Lietuvių Teatro Studijos viešnage š.m. liepos 24-25 d. d. Melbourne nuosirdžią padėką reikią:

Kun. Vaseriui už skelbimus spaudoje ir per pamokslus ir talkininkavimą su susisiekimu priemonė, kas labai paglevino ir pagreitino darbą, p. Baltučių šeimai, kurie daugiausiai padėjo pakelti visus parengimo rūpesčius, p. Kaziu Mieladziui už pakvietimą platinimą, p. p. J. Valiui ir Pov. Baltučiu už talką ieškant salės, p. Vac. Tamošaičiui už plakatą, p. p. Genei ir Zitai Bacevičiūtėms, Pr. Bacevičiui ir Petru Platakiui už įvairią talką, o taip pat p. p. Kaunams, p. Pumputienei, p. Meilūnui, p. Masganavičiui, p. Uknevičiūtei, p. Kačerauskui, p. Mikliui, p. Rubaževičiūtei, p. Raudžiui, p. Krausui, p. Stosiui, p. Steponavičiui ir p. Baltučiu už suteiktą nakvynių ir globojimą artistų, taip pat skaučių draugovės

Visur visai

YPATINGA AIŠKIAREGYSTĖ

Vieno banko tarnautojas Pragoje Otto Raimann gali nusakyti daiktų istorijas. Tuo būdu jis ne sykį padėjo policijai.

Norėdama jį išbandyti, policija jį nusivedė į savo muzėjų ir parodė jam daugybę daiktų, klausdama jų istorijos.

Raimann tiksliausiai atpasakojo kriminalus, kurie buvo susiję su atskirais daiktais. Taip pat jis atpažino visus "netikrus" daiktus, kuriuos policija buvo ten padėjusi, norėdama jį suklaidinti.

ROŽĖ BE SPYGLIŲ

Ponas Edward Stroh, New-Yorko valstybėje, U.S.A., išaugino rožę, kurios šakos neturi spyglių. Gėlių mėgėjai yra labai nustebinti šiuo pasisekimu, bet vieša publikos nuomonė kitaip skamba:

— Kokia čia rožė, jeigu ji neduria?

VIETOJE ANGLIŲ — PIENAS

1940 metais Amerikos geležinkelio valdyba buvo pritrūkus anglių, todėl ji nutarė išbandyti vieno savo inžinieriaus patarimą: vietoje anglių pavartoti pieną.

Zinoma, daugelis žmonių juokėsi iš tokio projekto, bet valdyba buvo tokioje blogoje padėtyje, kad vis dėlto nutarė išbandyti šį pasiūlymą.

Vieną rytą vienoje geležinkelio stotyje iškrovė anglių formato keistus gabalus. Darbininkai stebėdamiesi klausinėjo: "Kas tai?"

"Anglys iš džiovinto pieno", — ramiai atsakė soferis.

Ir iš tikro šios "anglys" pasirodė daug praktiškesnės negu tikrosios.

Dabar šis inžinierius turi pieno ūkį ir gamina "pieno anglis".

Taigi išradimai nėra komplikuoti dalykas tam, kuris turi gerą fantaziją.

TOBULA BEZDŽIONĖ

Vieną šeštadienio popietę viena Londono gyventojų užsuko į Londono zoologijos sodą. Tenai bevaikščiudama žvilktėrejo į didžiųjų gorilų narvą ir suuko:

— Dangau, tenai sėdi mano pusbrolis!

Ši londonietė visiškai neapsiriko, nes tarp gorilos Guy ir šimpanzės Dick sėdėjo 24 metų amžiaus veterinarijos studentas Hugh Mulluisk vaizduodamas "tobuliausią bezdžionių rasę".

Puikiai išaugęs vyras su raudona barzda traukė visus zoologijos sodo lankytojus. Ant jo narvo buvo parašas: "Homo Sapiens — paprastas žmogus"!

Jis buvo apsiėmęs pačiu moderniausiu kostiumu. Narve stovėjo karviškas stalas, kėdė ir lova, po kuria matėsi moteriški batukai. Narvo sienos buvo nukabinėtos mergaičių fotografijomis. Jis žaidė žaislais, kurie vaizdavo atominę bombą, televizijos aparatą ir panašiai. Narvo sienoje buvo vielos ant kurių "Homo Sapiens" laipiojant priiminėjo dovanas iš lankytojų.

Zoologijos sodo direktorius paaiškino, kad tai buvo šposas 125 metų Londono zoologijos sodo įkūrimo proga.

dr. p. Rubaževičiūtei, ir skautėms-tams Pranaiytei Birutei, Butkevičiūtei Danutei, Verbylaitei Irenai, Rubaževičiūtei Reginai, Lazutkaitei Danutei, Lazutkaitei Audronei, Bredikytei Kristinai, Budrevičiūtei Vidai, Civinskaitei Eglei, Laisvėnaitei Rūtai, Bulakaitei Reginai, Adomavičiūtei Danutei, Raibužytei Irenai, Antanaiytei Birutei Sližytei Danutei, Jakutytei Rasai, Raudžiui Antanui, Aleknei Vytui, Mikalajūnui Jurgui, Bitei Vitui ir Antanavičiūtei Kęstučiui už tvarkos palaikymą salėje ir kitus darbus, o Krausui Antanui už radiogramą ir Laisvėnaitei už akordeoną.

Jūsų visų darbas ir talka padėjo pakelti visus parengimo rūpesčius. Kartu eidami toli nueisime ir daug pasieksime.

L. K. F. Melbourne Skyr. V-ba

Geriausias
Tavo Draugas
LIETUVIŠKA KNYGA

Ožkos Šiaurės Teritorijoje sausrų metu raško lapus nuo medžių.
By courtesy of "The Chronicle"

KOREAN TRUCE WILL NOT AFFECT COURSE OF U.S. ECONOMY

By Guy Sims Fitch

American businessmen who were cautious of the economic outlook a few short months ago now expect sales and profits in the last half of this year will be as good as or better than those of a year ago.

That is what surveys of business opinion revealed as the United States completed the most productive and prosperous six months period in its history. During the first half of 1953, new records were set in production, construction, trade, employment, personal income and expenditures, and almost every other economic index.

Although some observers have declared that the record high activity of the first half of this year cannot continue at that pace throughout this year and that a mild downturn must come inevitably, there is plenty of expectation in business circles that the final half in going to be a good business period.

Of the 1,261 business executives personally interviewed by the staff of Dun and Bradstreet, a leading credit and business reporting organization, six out of every ten said they expected a higher sales level for their own companies during the next six months. Those who expected larger profits after taxes outnumbered those who forecast smaller net profits by nearly three to one.

The survey found that the level of inventories was expected to hold fairly steady and the consensus concerning selling prices and the number of employees was "no change". There was increased feeling on the part of manufacturers that new order volume would exceed that of a year ago during the final half of this year. Less than one of every ten of both durable and non-durable goods producers felt that his new order volume would be below a year ago.

Dun and Bradstreet points out that its survey of what businessmen expect men have toward the future.

In their own businesses is not designed to serve as a forecast of the future, but that it is a measure of the feelings of a representative group of businessmen.

The optimistic tone of this and other surveys of business opinion shows that businessmen have had time, by now, to assay the possible effects of a Korean truce and to weigh the benefits against temporary disadvantages in terms of sales. Their conclusions can be summed up as follows:

Niekuomet nevēlu užsiskaityti daugelio mėgiama iliustruota žurnalą

Karys

Pageidaujantieji gaus pirmuosius šių metų numerius.

KARYS — lietuviškos patriotinės dvasios sparnuotas žodis, visu laiku lietuvių karių gyvenimo, kovų ir darbo veidrodis; **KARYS** — tai mūsų tradicinis vieningos kovos organas su visais Lietuvos priešais nuo 1919 metų.

KARYS — visiems buvusiems kariams nepamainomas dvasios penas. Gi dabartinės Tėvynės tragedijos akivaizdoje esame visi Lietuvos laisvės kariai.

KARIO metinė prenumerata 4 dol. JAV valiuta; pusmečiui — 2 dol.50 ct. Australijoje gyvenantieji prenumeratos mokestį lengvai gali prisiūti Money Orderiu.

Tuoju siųsk prenumeratos pinigus šiuo adresu: **KARYS**
680 Bushwick Ave., Brooklyn
21, N. Y.

They believe that a Korean truce will not materially affect the course of the American economy, that enterprise and growth will go on, that the economic effects will be minor, and that, aside from whatever temporary deterrents a truce would have, the benefits would far outweigh them.

Here, for example, is what Harry A. Dulles, Chairman of the Board of Directors of General Mills, Inc., considers would result from a Korean truce:

"The truce in Korea will, for the present, reduce national security expenditures of the United States by only a few per cent.

"Peace in Korea would bring a direct saving of about 2,000 million dol. annually the cost of carrying on active warfare. But there would still be large military expenditures for troops and supplies in Korea and Japan, for Southeast Asia, as well as for Europe, the Middle East, and for our commitments elsewhere around the globe.

"There will be no economic shock in any way comparable with the 70,000 million dol. decline in military expenditures which occurred in our smaller total economy in 1945 and 1946.

"As expenditures for defense are reduced and there is less buying in the military sectors, taxation is reduced to produce more buying in the civilian sectors of economy. The relationship of these changes can be one to one by that I mean civilian tax reduction and therefore civilian purchases can be expanded dollar for dollar with defense expenditure reductions."

The larger the gross national product, the less effect, of course, a cut of

STRUGGLE FOR POWER IN RUSSIA HEADS TOWARD A ONE-MAN DICTATORSHIP

By Paul L. Ford

The purging of Lavrenti Beria is concrete evidence of the struggle for power among Stalin's successors, a struggle that is by no means over.

The struggle has been going on since Stalin's death on March 5. "Pravda" has asserted over and over that the Soviet Union was being ruled by what it termed an "efficient collective leadership." In addition to Premier Georgi Malenkov, this five-man clique included Beria, chief of the Police; Nikolai Bulganin, head of the Red Army; Nikita Khrushchev, secretary of the communist party; and Viacheslav Molotov, minister of Foreign Affairs.

As has been pointed out in this column in the past, a collective leadership could be only a temporary arrangement. In Russia, where force settles everything and opposition is something to be crushed, the whole system drives relentlessly toward one-man dictatorship. So it was with Lenin; so it was with Stalin. Each purged and purged again until he alone was left at the top.

Beria is the highest ranking official purged since Stalin's death. Malenkov did the hatchet job personally by reciting the usual communist charges employed to get rid of a rival for power. Beria, the Premier told the central committee of the Communist Party, was guilty of "criminal and anti-state activities." In short order the 14-man committee expelled him from the party and from his positions as head of the Secret Police and as first vice-chairman of the USSR Council of Ministers. Now he is being held for trial on charges of treason.

The purging of Beria is particularly ironical. As chief of the Soviet Police since 1939 he has personally directed countless purges. He himself purged his predecessor, N. I. Yezhev, who in turn had sent the previous chief of the Secret Police to his death earlier in the bloody purges of the 1930's.

There is a striking similarity between the present struggle for power and the situation at the time of Lenin's death in 1924. A Politbureau Triumvirat took over Lenin's power. It included Josef Stalin, Georgi Zinoviev and Leon Kamenev. But the Stalin-Zinoviev Triumvirat lasted only until one of them had out-manuevered and destroyed the other two. Stalin wrote Kamenev in 1923: "To choose the victim, to prepare the blow with care, to slake an implacable vengeance and then to bed there is nothing sweeter in the world!"

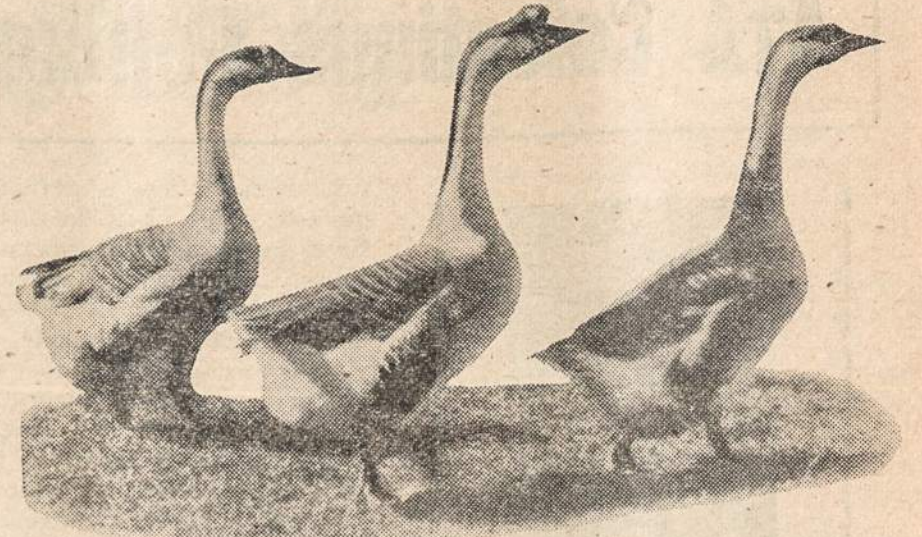
In 1936 Kamenev found himself on the list of victims chosen by Stalin. He was tried for treason, found guilty and shot. In the same year Stalin ordered the other member of the original Triumvirat, Zinoviev, shot.

Of the pallbearers at Lenin's funeral, the majority were eradicated by Stalin. In addition to Kamenev, Zinoviev and Stalin, the pallbearers included Nikolai Bukharin, Mikhail Tomsky, Mikhail Kalinin and Molotov.

Lenin had called Bukharin, the Communist president, "the most valuable theoretician of the Party." Stalin called him a "traitor" and shot him in 1938. Tomsky, head of the All-Union Council of Trade Unions, erred in not agreeing 100 per cent with Stalin on

several billion in defense spending will have on the national economy. The national output of goods and services reached an all time high annual rate of 368,000 million dol. in the second quarter of this year. In 1946 it was 211,000 million dol.

The rate of the gross national product in the second quarter was 7,000 million above the previous peak, reached in the first quarter, and 21,000 million dol. above the record full year total of 1952.

Kiniškos žąsys, kurios žinovų nuomone labiausiai tinka Pietų Australijos sąlygoms.
By courtesy of "The Chronicle"

Russian industrialization. When Stalin's police came to arrest him in 1936 they found he had shot himself.

Kalinin, figure head president of the USSR, had the rather unique experience of dying a natural death in 1946. Molotov is the last surviving pallbearer of Lenin's funeral. He, along with Beria and Malenkov, was a pallbearer at Stalin's funeral.

Gervazas Maukelė

Margos velniaveles

Riejamės dažnai kaip šūnes
Dėl kokio niekelio.
Net ir partijų viršūnės
Riejasi, kiek gali.

Kiek visokių nečystatų
Mumyse bujoja:
Nuosavų vady nematom,
O kitus vadojam.

Neapykanta, pavydas,
Eda mūsų širdį.
Ir į žemę šių atklydus,
Vien tik tesigirdi:

— Jis jau Holdeną sau pirkio,
Bet ir aš nesnausiu:
Kol rankoj dar spaudžiu kirka,
— Pontiaką išspausiu ...

— Štai ant jos jau kabo kailiai,
O tu, mano seni,
Maldamas man apie meilę,
Sakai: — gaila "money".

— Jonas Onai pirkio žiedą,
O tu, kipšo kriene,
Seną giesmę vis man giedi,
Ir lankai Petriene.

— Jis vilioja mano žmoną,
Kad ji kur perkūnas!
Pamanykit, rimti ponai,
Siunta griešnas kūnas.

— Tas tipelis prie bažnyčios
Pamaldas prastovi.
Aišku, kad priklausio šičia
Kokiai "šviesiai" rovei.

— Ji jaunų viengungių porą
Laiko savo bute.
Fui, ten nieko nėra doro,
Ir negali būti ...

— Jo žmona tėvynė likus,
O jis daro savo:
Kaip kokais nekatalikas
Čia apsačiaivo.

— Vyras dirba "afternoon'ą",
O jo Mikalina,
Ar viena namuose būna —
Pasiklausk kaimynų.

— Jie prilaiko šeimos draugą,
Truputį kvailoką ...
Bet jų namas sparciai auga,
Aišku — apsimoka.

— Jis godojo; jis mylėjo
Savo Magdelena;
Pas jaunesnį ji išėjo,
Ir su juo gyvena.

— Ji perdažius savo plaukus,
Dažo kas nereikia,
Ir gerbėjus nesulaukus,
Visą svietaį peikia.

Ir tokie pikti pletkeliai
Lydi mus ne viena.
Dažnas vos tik rytą kelia,
Jau prakeikia dieną.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

geriausias Tavo draugas ir
patarėjas!

Humor

NO EFFECT

Two recruits were pegging down a tent; one was holding the pegs for the other to hit.

Attempting to give a peg a hefty blow, the man with the mallet slipped and caught the other a pasty smack on the head.

Rising, the man with the bump whispered to the other: "Don't muck about. The sergeant's watching us!"

***

Teacher: During the Great Flood every living animal perished except those in the ark.

Pupil: And what about the fish, teacher?

***

A tipsy soap-box orator, who had reached the argumentative stage, sat down next to a clergyman in a street car. Wishing to start something, he drawled.

"I ain't goin' to heaven, there ain't no heaven."

The expected rise was not forthcoming.

"I say there ain't no heaven; I ain't goin' to heaven," he shouted.

The clergyman replied quietly: "Well, go to hell, then; but be quiet about it!"

***

Beeche: He is fast, isn't he?
Ashe: Yes; but not fast enough to keep up with running expenses.

***

THE SOLUTION

Mrs. Hawkins: I've washed little Alf's shirt, and now it's shrunk so as I can't get it on him.

Mrs. Higgings: Better wash little Alf.

VYRO IR MOTERS BRUOŽAI

Vyras — prakilniausias sutvėrimas, moteris — kilniausias žemiškasis idealas.

Dievas paruošė vyrui sostą, gi moteriai altorių. Sostas žmogų išaukština, gi altorius pašventina.

Vyras yra protas, moteris — širdis. Protas spinduliuoja šviesa, širdis liepsnoja meile. Šviesa apvaisina, meilė prikelia.

Vyras yra genijus, moteris — angelas. Genijus neišmatuojamas, angelas neapibrėžiamas. Begalybė kontempliciuojama, neišreiškiamą ir stebima.

Vyro aukščiausias troškimas — garbė. Moters didžiausias troškimas — atbaigta dorybė — pasiukojimas. Vyras ieško pirmenybės, moteris — pasirinkimo. Pirmenybė reiškia jėgą, pasirinkimas vaizduoja teisę. Vyras yra galin-gas savo jėga, moteris nenugalima savo ašaromis. Protas tikina, ašaros sujaukina.

Vyras mąsto, moteris svajoja. Mastyti, reikia turėti pakaušyje smegenų, svajoti — reikia turėti ant galvos aureolę.

Vyras yra tarsis, okeanas; moteris ežeras. Okeanas gamina brangius perlus, ežeras gaivinantią pavasario poeziją.

Vyras — skraidęs oras, moteris — čilbanti lakštingala. Skrajoti — reikia dominuoti dangaus platybė, čilbėti — reikia pavergti dvasią.

Vyras — švyturys — sąžinė, moteris — žvaigždė — viltis. Švyturys nurodo kelią, viltis išgelbsti nuo prapuolimo.

Baigiame pagaliau: vyras yra pastatytas ten, kur baigiasi žemė, o moteris ten, kur prasideda dangus. Gyvenimo kelyje vienas kita turi papildyti savo asmens ypatybėmis, kad dangus būtų žemėje pradėtas. (Tėvų Kelias)

Memorandum

Reviewing the Experiences of the Baltic States in their Relations with the USSR

At a time when Stalin's successors are engaged in elaborating new political tactics clearly dictated by the necessity for gaining a breathing in their cold war against the West, it may be timely to recall the painful experience of the Baltic Peoples in their past relations with the Soviets. This retrospective survey will supply abundant evidence which, in our opinion, the Free World will do well to heed when considering recent declarations and assurances emanating from Moscow. It will prove that he who deals with Kremlin will be well advised to think twice about accepting Soviet pledges at their face value.

During the period between the two world wars relations between the Baltic States and the USSR were regulated by certain treaties freely negotiated and from first to last scrupulously observed by the Baltic signatories in their earnest desire to pursue and maintain a policy of friendship and good neighbourhood with Soviet Russia. Their record in this respect was impeccable. On the other hand, what is the USSR's record? This is now a matter of history and the salient facts are summarized below:

Firstly, while still negotiating with the Western Powers for the ostentatious purpose of averting a threatening European War, the Soviet Government suddenly, on August 23, 1939, concluded a Non-Aggression Pact with Nazi Germany. This Pact, as is now well known, enabled Nazi Germany to start the Second World War. In so far as the Baltic States are concerned, this so-called "Non Aggression Pact" specifically stipulated, (in a secret protocol signed on the same occasion and amplified by a later secret protocol of September 28, 1939), the destruction of the Baltic States and their division between Soviet Russia and Nazi Germany.

Thereupon, the Soviet Government immediately set out to carry into effect the provisions of this secret agreement

against the Baltic States. As a first step, the USSR Government "negotiated" with them the Treaties of Mutual Assistance — ostensibly for their protection but actually for the purpose of infiltrating into their territories large Soviet garrisons so as to prevent any possibility of their protecting themselves from further contemplated Soviet aggression against them.

The attitude of the three Baltic States of Estonia, Latvia and Lithuania during these negotiations is noteworthy. Although aware of Soviet intentions they, nevertheless, presented to the Soviet Government counter proposals seeking to show their readiness to satisfy Russian demands to the limit compatible with the retention of their independence.

Thus, the proposals submitted on October 7, 1939, by M. Urbšys, the then Lithuanian Minister for Foreign Affairs, are typical of this attitude. Since the Soviet demands were based on the alleged fear that the USSR might be invaded through the Baltic States and therefore were necessary for the Soviets' own safety, M. Urbšys proposed the following concessions:

1. In the event of aggression against Lithuania or any attempt to invade Lithuanian territory in order to attack the USSR, Lithuania shall take all measures in her power to repel such aggressor or aggressors.

2. Lithuania will double the numerical strength of her army if the USSR agrees to supply necessary technical material.

3. Lithuania will construct fortifications on her western Lithuanian-German frontier according to a mutual agreement with the USSR and the latter's material support.

4. With a view to facilitating the implementation of the above mentioned engagement, the High Contracting Parties shall exchange special military missions accredited to their respective General Staffs.

However, the Kremlin authorities peremptorily rejected this far-reaching counter-proposal as well as those ten-

dered by Estonia and Latvia and arbitrarily stationed Red Army garrisons in the Baltic States.

Viewed in the light of subsequent events, the concentration of large military forces and the establishment of naval and aviation bases in the Baltic States surely them as being a part of early aggressive designs of the USSR against the Western world. It is, however, not at all surprising that Soviet leaders should have tried to disguise their true designs and to reassure their victims by issuing misleading communiques and including in their treaties worthless guarantees. Thus, for instance, the above-mentioned Treaty of Mutual Assistance with Baltic States contains the following clause:

"The Contracting Parties shall refrain from concluding any alliances and shall not participate in any coalition directed against either of the Contracting Parties. The implementation of the present Treaty shall in no case affect the sovereign rights of the Contracting Parties, especially their political structure or social order, their military organization nor generally encroach upon the principle of non-internal affairs"

On October 31, 1939, Mr. Molotov, the then President of the Council of People's Commissaries and Commissary for Foreign Affairs, presented his report on foreign policy to the Supreme Soviet and inter alia stated:

"The relations of the Soviet Union with Estonia, Latvia and Lithuania are based on the peace treaties concluded in 1920. Under these treaties Estonia, Latvia and Lithuania were granted political independence and during the period under review the USSR has pursued a policy of undeviating friendship with these newly established small States. In this respect the policy of the USSR differs essentially from the Tsarist policy of unhappy memory which oppressed small ethnic entities and deprived them of all possibility of enjoying autonomous national evolution. The experience afforded by the last twenty years of our relations with the Baltic States has established a favourable foundation for consolidation of those amicable political relations existing between the USSR and her Baltic neighbours. The recent diplomatic negotiations conducted with the representatives of Estonia, Latvia and Lithuania, and the treaties resulting from this intercourse are a proof thereof. As you know, the USSR has concluded with each of these States a Pact of Mutual Assistance. The principles embodied in all of them are identical. They are based upon the obligation of mutual assistance between the USSR, on the one part, and Estonia, Latvia and Lithuania, on the other, as well as upon military aid should any one of the Contracting Parties be subjected to aggression. Owing to the special geographical situation of these States, which may be said to afford Soviet Russia her access to the Baltic Sea, these Treaties concede the USSR the right to establish and maintain naval and aviation bases in certain districts of Estonia and Latvia. As far as Lithuania is concerned, they guarantee the frontiers of that country jointly with those of the USSR. The naval and aviation bases established on Estonian, Latvian and Lithuanian territories are defended by detachments of the Red Army will form reliable protection for the USSR and the Baltic States. Thus they will contribute to the maintenance of peace in the interests of our people.

"The latest diplomatic negotiations

with Estonia, Latvia and Lithuania prove that among us there prevails such confidence and such understanding as to permit the implementation of these measures of security necessitated in the interests alike of the USSR and these States. During the negotiations all the States taking part strove to maintain peace and to establish conditions permitting the pursuance of peaceful work by our people. It was therefore possible to conclude the negotiations by signing these Pacts of Mutual Assistance which are of great historical importance.

"It is erroneous to pretend that these Pacts constitute interference by the USSR in the internal affairs of Estonia, Latvia and Lithuania, as some of the foreign newspapers have tried to prove. On the contrary, the inviolability of the sovereignty enjoyed by the States bound by these Pacts is expressly recognized therein, and the principle of non-interference in the affairs of the other State is confirmed by an article of the Pacts to this effect. Mutual respect for the political structure, the social and economic order of the other Part represents the basic principle of these Pacts and is designed to consolidate the peaceful collaboration and good neighbourhood of our nations: We stand for the exact and honest fulfilment of agreements signed by us on a basis of mutuality and declare that foolish prattle about sovietization of the Baltic States can but serve the interests of our common enemies and certain anti-Soviet agitators."

Unfortunately it was not long events gave the lie to these glib assurances. The aggressive intention of the USSR against the Baltic States are clearly proved by the contents of the secret protocols, already mentioned above. The protocol signed in Moscow by Molotov and Ribbentrop on August 23, 1939, as a secret part of the Non-Aggression Pact of the same date, stipulated in its first article as follows:

"Should political and/or territorial changes take place in respect of the Baltic States, Finland, Estonia, Latvia and Lithuania, the northern frontier of Lithuania shall be the demarcation line between the spheres of interest of Germany and the USSR."

On the other hand, the second protocol amplifying the above and signed by the same Contracting Parties on September 28, 1939, specified in its only article:

"As soon as the Government of the USSR has taken special measures in order to safeguard its interests in the territory of Lithuania, the present German-Lithuanian frontier shall be rectified so as to establish a natural and simple boundary line in such a way that Lithuanian territory lying to the south-west of the line drawn on the attached map shall belong to Germany."

Although the Baltic States had never at any time acted in contravention of any of the obligations forced upon them by the Pacts of Mutual Assistance, the Soviet Union in June, 1940, tendered Estonia, Latvia and Lithuania a sharp ultimatum in identical terms calling upon them (1) to replace their existing governments by others agreeable to Moscow and (2) to admit into the Baltic States unlimited Soviet military forces on the flimsy pretext on ensuring the implementation of the Pacts of Mutual Assistance. Almost simultaneously large Soviet forces were moved into the Baltic States.

As soon as the Baltic States were invaded by the Red Army and Soviet power had been firmly established there, the true aims of Moscow policy were clearly disclosed. On 30th June — 1st July, 1941, a conversation took place between Professor V. Krėvė-Micke-

vičius, the then Lithuanian Minister for Foreign Affairs chosen by Moscow, and Mr. Molotov, the then Soviet Foreign Commissar, when the latter quite candidly explained the foreign policy of the USSR and tried to persuade the Lithuanian Minister of the absolute necessity for the measures applied to the Baltic States.

Professor Krėvė-Mickevičius complained that the ruthless interference of various Moscow agencies had resulted in anarchy which threatened to undermine Lithuania's entire public life. To this complaint, according to a subsequent report of Professor Krėvė-Mickevičius, Mr. Molotov retorted:

(To be continued)

knygos

Stasius Būdavas — LORETA, mergaitės likimo romanas 172 psl. Išleido "Bendrija" Londone. Kaina 8/0

P. Abelkis — ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS, romanas. 421 psl. Kietais drobės viršeliais su auksiniu užrašu. Kaina su persiuntimu £1.14.0

Rašyti: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

MOTOCIKLAI!
MOTOCIKLAI!
MOTOCIKLAI!

Jeigu Tamsta galvojate pirkti motociklą, tai būtinai turite užėiti pas Loefflerį, kur Tamsta galite pasirinkti iš 100 vartotų mašinų arba gauti bet kokios markės naują motociklą.

Daugelis lietuvių jau važinėja pas Loefflerį pirktais motociklais ir naudojami ypatingai lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

MOTOCIKLAI!
MOTOCIKLAI!
MOTOCIKLAI!

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger Street
ADELAIDE
TEL. C 1785

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....
Free Correspondence Lessons .....
Free Radio Lessons .....
Surname ..... Christian Name.....
Address .....
State .....
My native language is -

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS

— pagalbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVĖJĄ

Jis nurodys jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten jums bus suteikta pagalba jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co. Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

Sutaupysite pirkdami tik gera preke

PIRKITE BATUS BET KURIOJE FIRMOS

"EZYWALKIN Ltd."

90, Rundle St. KRAUTUVEJE Port Adelaide
Port Pirie Hindmarsh
Port Lincoln Unley Road
Mount Gambier Hindley Street
Gouger Street

KIEKVIENOS POROS BATŲ PATVARUMAS GARANTUOTAS

TAUTIŠKI DIRBINIAI:

ilgos juostos £3.10.0, kaklaraiščiai £1.5.0, įvairios kitos juostos ir juostelės nuo 6 šil. iki £1.10.0. Išpildomi specialūs užsakymai. Kreiptis AL Leidykla.

DANTŲ CHIRURGAS

J. H. CUNNINGHAM

Oxford Chambers
102, North Terrace, Adelaide
Telef: W2036

Specialybė: aukso karūnelės ir aukso tilteliai
KALBAME VOKIŠKAI

Alus buteliuose

ir KITI GERIMAI
PRISTATOMI
I NAMUS
BET KUR ADELAIDĖJE AR PRIEMIESČIUOSE
(pristatymas nemokamas)
SKAMBINKITE

Cen 1253

Hotel Angus
78 ANGAS ST. ADELAIDE

V Zinios

(Tąsa iš 1-mo psl.)

NERAMUMAI RYTŲ VOKIETIJOJE DĖL MAISTO

Amerika jau pristatė maisto pakietėlius (po 10 svarų) į Berlyną ir pradėjo dalinti Rytų zonos gyventojams. Iš Rytų zonos pradėjo masiškai eiti žmonės atsiimti pakietėlių, nes Rytų zonoje badas. Iš kai kurių didžiulių pramonės centrų (Chemnitzo, Kreuzberg ir kitų) darbininkai, metę darbą, ruošėsi masiškai traukiniais vykti į Berlyną. Bolševikų policija ir kariuomenė pradėjo gaudyti žmones, besinešančius pakietėlius, ir juos atimnėti. Tai sukėlė nepaprastą pasipiktinimą ir muštynes. Dang kur policija turėjo šaudyti į minią. Yra užmuštų ir sužeistų. Tačiau minių negali sulaukyti.

Tada komunistai pradėjo patys pakietėlius dalinti skelbdami, kad jie skirti badaujantiems Vakarų Vokietijos darbininkams, tačiau iš tos propagandos nieko neišėjo, nes paaiškėjo, kad tai tie patys pakietėliai, kuriuos policija atėmė iš besinešančių žmonių.

Nepavykus šitam triukui, būriai komjaunimo buvo atsiųsti į Vakarų zoną, kad išgriautų dalinimo punktus. Bet ir čia nepavyko: įsiūtę žmonės apdaužė komjaunimus ir išvijo atgal į Rytų zoną.

Rusų tankai ir kariuomenė pasiruošusi kovai, nes judėjimas prieš komunistinę vyriausybę vis labiau stiprėja.

Amerikiečių maistas ir toliau dalinamas ir rusai tiesiog nežino ką daryti, kad sulaukytų gyventojų plūdimą į Berlyną. Visi keliai užblokuoti, bet žmonės eina laukais.

Vašingtono pažymima, kad tai pati efektingiausia psichologinio karo priemonė prieš komunizmą.

PRANCŪZIJOJE DĖL STREIKO SUSTOJO VIEŠAS GYVENIMAS

Du milijonai Prancūzijos pašto, susisiekimo ir kitų sričių tarnautojų ir darbininkų paskelbė streiką protestuodami prieš vyriausybės priemones stabilizuoti Prancūzijos ūkį. Visas susisiekimas paštu, telegrafu ar telefonu sustojo.

Atrodo, kad Prancūzijoje jokios priemonės išvesti kraštą į aukštesnį gerbuvį nėra įmanomos. Keistos prancūzų pažiūros: visi reikalauja, bet niekas negalvoja nieko duoti ar pasiaukoti. Streikuoją juk patys prieš save. Visai natūralu, kad tokiose aplinkybėse didelė valstybė nevaikina jokios svarbios rolės pasaulio įvykių raidoje.

SAVITARPINĖS PAGALBOS SUTARTIS JAU PASIRAŠYTA

Rugpjūčio 7 dieną Seoulyje pasirašyta tarp Pietų Korėjos ir Jungtinių Amerikos Valstybių savitarpinės gynybos sutartis. Ją pasirašė P. Korėjos prezidentas Dr. Rhee ir JAV užs. reikalų ministeris (valstybės sekretorius Mr. Dulles. Sutarties tekstas kol kas nežinomas.

Teisės patarėjas

J. Smetona (Boorcan, Vic.)

1) Bedarbio pašalpa mokoma nuo tos dienos, kada tamsta įstaigai pareiškė, kad esi nustojes darbo. Neduoda pašalpos: a) už laiką, kuris praėjo nuo nustojimo dienos iki pranešimo; b) už neišnaudotas atostogas ir c) už laiką, duotą darbu susirasti. Prašau patikrinti gautos pašalpos sumą, vadovaujantis šiais duomenimis.

2) Karo nuostoliai šiuo tarpu taip atlyginami:

a) Pagal Lastenausgleichsgesetz tik tokie Kriegssachschaeden, (tai yra namų apystova: baldai, kilimai drabužiai, bibliotekos, įvairūs įrankiai ir kt., kurie įvyko Bundo teritorijoje arba Vakarų Berlyne. Juos nustato Ausgleichsamt Berlyne pagal paduotą (Antragsvordruck, gaunamą ten pat) prašymą ir išmoka nuostolius.

b) Pagal tą patį įstatymą taupmenų nuostoliai, jei aukentėjusis nuolat gyvena Bundo teritorijoje arba Vakarų Berlyne.

c) Karo nuostoliai (keičiant RM į D M, Reicho vertybiniai popieriai ir kt.) pagal Londono sutartį, padarytą Aliantų su Vakarų Vokietija. Savo pretenziją tamsta galėtum kelti lygiomis teisėmis su Australijos piliečiais. Bet Australija ligi šiol dar nėra prisidėjusi prie Londono skolų sutarties su Vokietija.

Išvadoje — beveik patys niekai. Nebent Australija (tamstos ir kitų raginama) pasirašytų Londono sutartį ir tada tamsta galėtum ieškoti savo nuostolių.

Dėl taupmenų tegu įgaliotas giminė mėgina ieškoti juos. Bendrai, kiek liečia lietuvių pretenzijas dėl karo nuostolių, tai mūsų oficialiosios įstaigos užsienyje rezervavo teisę Lietuvos Vyriausybei tą klausimą iškelti ateityje, pasibaigus okupacijai.

3) Tamsta gali testamentu savo vaikams užrašyti ūkį.

JUBILIEJINIS Choro koncertas

Chorvedžio Vaclovo Šimkaus 25 metų dirigavimo sukaikiu paminėti, Adelaidės Lietuvių Vyrų Choras "Lituania" rengia

Koncerta

Š. m. rugsėjo mėn. 5 d. Freemasons Hall, North Terrace. Programoje dalyvauja:

Solistės: p. A. GUČIUVIENĖ p. G. VASILIAUSKIENĖ Smuikininkas p. Pr. Matiukas ir Vyrų Choras "Lituania" diriguojamas V. Šimkaus.

Koncerto pradžia 8 val vak. Po trečio skambučio į salę neįleidžiama.

Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje ir koncerto dienoje prie įėjimo.

Choras "Lituania"

Š. m. rugpjūčio mėn. 22 d. West Geelong City Hall, Pakington St., Spaudos Baliaus Komisija rengia

Spaudos baliu

Grieš italų 6 asmenų kapella. Veiks bufetas su vairiais gėrimais. Įėjimas su pakvietimais. Pakvietimai gaunami pas Spaudos Baliaus Komisijos narius, o be to, galima bus gauti ir prie įėjimo. Visi Geelongo ir jo apylinkių lietuviai kviečiami į pirmą tos rūšies balių.

Baliaus pradžia 6,30 val., pabaiga 12 val.

Spaudos Baliaus Komisija

Sportas

FUTBOLAS

* Liepos 11 d. Vytis laimėjo prieš Kingswoodą santykiu 12:0. Toks rezultatas nustebino visus, nes nors ir buvo kėkėtas Vyties laimėjimo, tačiau ne tokiu dideliu santykiu. Įvarčius pelnė: Kitas 10 ir Armonas 2.

Rezervas laimėjo prieš Kingswoodą santykiu 1:0.

* Liepos 25 dieną Vytis vėl lengvai laimėjo prieš Colonel Light Gardens santykiu 7:3. Įvarčius pelnė: Kitas 4 ir Langevičius su Perantu po 1.

* Tą pat dieną buvo žaidžiamos rungtynės tarp Lithuania-South Australia ir dėl susidėjusių aplinkybių pralaimėtos santykiu 1:5. Vienintelį įvartį pelnė Kitas.

* Rugpjūčio 1 dieną susitiko dvi pirmaujančios komandos: Vytis prieš Cumberlandą. Pastebėtina, kad Vytis stovi tik vienu tašku aukščiau už Cumberlandą. Abi komandos parodė labai gyvą ir aukšto lygio žaidimą, pasibaigusį 1:1.

Tą pat dieną mūsų rezervas lengvai įveikė ukrainiečių komandą Lion santykiu 5:0. Įvarčius pelnė: Petruška 2, S. Visockas, Fledžinskas ir Visockas po 1.

* Liepos 18 d. — South Adelaide — Vytis 0:4.

Nors Vytis turėjo silpną priešą, bet nepasiekė aukšto rezultato, nes Kitą dengė du žaidėjai.

Įvarčius pelnė visi puolėjai, išskyrus Kitą. Geriausi žaidėjai: Armonas, Langevičius, Čiplys ir Sidabras.

Rezervas irgi laimėjo gana lengvai prieš South Adelaide santykiu 6:0.

Jauniai: Port Adelaide — Vytis 1:3. Mūsų jauniai ir nepadarė gėdos ir laimėjo prieš gana stiprų priešą. Buvęs Vyties vice-kapitonas A. Kitas atsisakė eiti toliau šias pareigas.

* Kiniečių futbolo komanda jau lošė pirmas rungtynes su NSW rinktinė ir pralaimėjo 3:4, prie 30.000 žiūrovų.

* Liepos 19 d. Polonia lošė su S.A. rinktinė ir laimėjo 4:1. Už rinktinę lošė mūsų Kitas ir įmušė vieną įvartį.

KREPŠINIS

* Liepos 9 dieną "Tauras" pralaimėjo prieš Estoniją santykiu 33:36. Pastebėtina, kad Tauras, kaip ir praėjusiais metais, geriau pradeda lošti apie vidurį sezono. Taškus pelnė: Alkevičius 14, Merūnas 9, Visockas 6, Šliužas ir Petruška po 2.

* Liepos 16 dieną Vytis nugalėjo Taurą santykiu 52:26. geriausi Taure, o Vytyje Urnevičius, Gurskis ir Kitas.

Taškus pelnė: Vyčiai — Gurskis 20, Urnevičius 17, Kitas ir Pyragius po 5, Petkūnas 1, Taurui — Merūnas 10, Visockas 6, Alkevičius 4, Šliužas, Karla ir Petruška po 2.

* Liepos 30 dieną Tauras pirmą kartą įveikė Vytį santykiu 39:34. Vyties komandai trūko trijų geriausių žaidėjų: Jačiūnsko, Kito ir Brovčenkos, kas ir nulėmė Vyties pralaimėjimą.

Taškus pelnė: Taurui — Merūnas 15, Šliužas 8, Alkevičius 4, Petruška 3, Giruckas 6, Snarskis 2, Visockas 1.

Vyčiai — Urnevičius 8, Pyragius 9, Gurskis 8, Stankevičius 6, Petkūnas 2, Ratkevičius 1.

Visockis, Alkevičius ir Šliužas buvo

* Ignatavičius jau perėjo pas O. B. I. kur gina garbingai australų klubą, bet Vytis nenulėdo rankų ir, sužinoję, visi seni veteranai grįžta atgal. Brovčenkai ir Kurauskas gins Vyties klubo spalvas ir kels lietuvių vardą.

DU NAUJI LIETUVIŲ KAPAI

* Liepos 27 dieną, po sunkios ir ilgos ligos, mirė Vladas Keršys, palikęs žmoną ir dvi mažas dukrytes. Palaidotas Cheltenham kapinėse liepos 29 dieną.

Velionis buvo gimęs 1914 metų vasario 12 dieną Šiaulių mieste. Į Australiją atvyko 1949 metų vasario 23 dieną. Buvo sąmoningas lietuvis patriotas ir sąžiningas žmogus.

* Liepos 29 dieną staiga mirė Celestinas Petrikas, palikęs žmoną, dukrą ir sūnų. Palaidotas rugpjūčio 1 dieną Cheltenhamo kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1899 m. spalio 11 d. Rokišky.

Su Celestino Petriko mirtim "Australijos Lietuvis" neteko vieno aktingiausių ir nuoširdžiausių bendradarbių. Jo gyvenimo apžvalgą talpiname atskirai.

SPORTININKŲ TALKA LIET. NAMAMS

Savo pastogės labiausiai pasigenda Adelaidės sportininkai. "Vyties" Sporto Klubas.

STALO TENISAS

* Vyties klubo narė Aldona Snarskytė, 1952 m. Pietų Australijos trečiojo titulo čempionė, lošė už Australijos rinktinę prieš Angliją. Pirmas susitikimas bus liepos 28 dieną Melbourne ir antras Adelaidėje rugsėjo 3 dieną. Tai vienintelė moteris, kuri gavo specialų leidimą lošti už vyrų komandą, nes dėl studijų negali dalyvauti moterų turnyre.

* Aldona Snarskytė ir vėl laimėjo Pietų Australijos moterų turnyrą, įveikdama savo konkurentę J. Field rezultatu 21-16, 21-11. Moterų dvejetas taip pat atiteko jai ir jos partneri M. Edwards.

BOKSAS

Mūsų korrespondentas, viešėdamas Melbourne, turėjo pasikalbėjimą su P. Miku-Mikulevičium, Viktorijos pusvidutinio svorio bokso čempionu.

Iš pasikalbėjimo paaiškėjo, kad mūsų Mikus ruošiasi rungtynėms su Australijos to pat svorio čempionu Kapin, kurios jau turėjusios įvykti, tačiau dėl pastarojo susižeidimo nukeltos kiek vėlesniam laikui.

Prieš šias rungtynes Mikus turės dar vienas rungtynes su buvusiu Australijos čempionu Tommy Burnes, kuris bando atgauti prarastą titulą.

Mikus kviečiamas draugiškoms rungtynėms į Naują Zelandiją, tačiau galimybės susidarys tik tada, jeigu bus laimėtas Australijos čempiono vardas. Pranas Mikulevičius yra Melbourne Liet. Sporto Klubu Varpas narys.

Edas

to Klubu Valdyba, norėdama bent kiek pagyvinti namų išsigijimo sąjūdį ir drauge gauti pinigų pirmoms akcijoms įsigyti, nusprendė padaryti Adelaidėje tam reikalui spec. rinkliavą uždaromis taupymo dėžutėmis.

Rinkliava vyks rugpjūčio ir rugsėjo mėn. Tautiečiai maloniai prašomi nepagailėti sidabrinių parenti jaunimo pastangas. Jaunimo bičiuliai ir aktyvūs "Vyties" klubo rėmėjai prašomi paimti dėžutes parinkti tarp savo pažįstamų.

Dėžutės gaunamos pas "Vyties" klubo sekretorių p. B. Marmukonį, 27 Tinte St., Nth. Adelaide.

Rinkliavai pasibaigus bus suaukta dėžučių laikytojų sueiga ir — surinktas aukas viešai suskaičius — pinigai įmokėti namų išsigijimo fondu.

"Vyties" Sporto Klubu Valdyba.

IŠLAIKĖ PASIŽADĖJIMĄ

Vasario 16 Gimnazijos Rėmėjų Būrelis Nr. 70 peraitais metais pasižadėjo mažiausiai vienus metus išlaikyti vieną mokinį. Per praėjusius 12 mėnesių Būrelis suaukėjo viso £135.00. Metų bėgyje kairiems Rėmėjams iškritus, prisijungė nauji. Gimnazijos direktoriui prašant, Būrelis tęsia aukų rinkimą ir toliau, Rėmėjai p. J. Lapsiui pasitraukus iš vadovo pareigų, naujuoju vadovu yra p. J. Vizbaras.

PERSITVARKĖ ADELAIDĖS APYLINKĖS VALDYBA

A. L. B. Pirmininkui p. J. Lapsiui ir sekretoriui B. Straukui atsistatydinus, apylinkės valdyba papildyta kandidatais, pasiskirstė pareigomis sekančiai: Pirmininkas V. Čepiauskas. Vice-pirmininkas L. Gerulaitis. Sekretorius J. Vasiliaskas. Izdininkas B. Marmukonis. Naujai Valdybai linkime geros sekmes. (j)

ĮDOMI PASKAITA

Rugpjūčio 2 d. L.K. Adelaidės skyrius suruošė paskaitą tema: "Lietuvių Kryžių kilmė ir prasmė naujų tyrinėjimų šviesoje", kurią skaitytė dail. Ant. Rūkštelė. Paskaita susidomėjimas buvo labai gyvas, nes autorius išskelė visą eilę naujų davinų apie lietuviškų kryžių kilmę ir jų prasmę. Dail. Rūkštelė pažadėjo savo mintimis pasidalinti ir su visais skaitytojais per AL skiltis. (j)

PADEKA

Didžiai Gerbiamam Kun. Dr. P. Jautiliui ir visiems tautiečiams, kurie palengvino mums pergyventi sunkų smūgį, mirus mylimam vyrui, tėvui ir broliui Vladui Keršui, ir palydėjo jį į kapus, reiškiamė nuoširdžią padėką.

Žmona Uršulė ir brolis Mečislovas.

Sokių pamokos

pradedantiems ir jau pramokusiems duodamos šokių mokytojų A. ir J. GULBIS. Įsirašyti galima antradieniais ir trečiadieniais nuo 19 iki 22 valandos. 32 James Place, City (iš Grenfe 11 Street) ADELAIDE

A. L. S. S. Adelaidės skyrius ruošia

TRADICINĮ STUDENTŲ

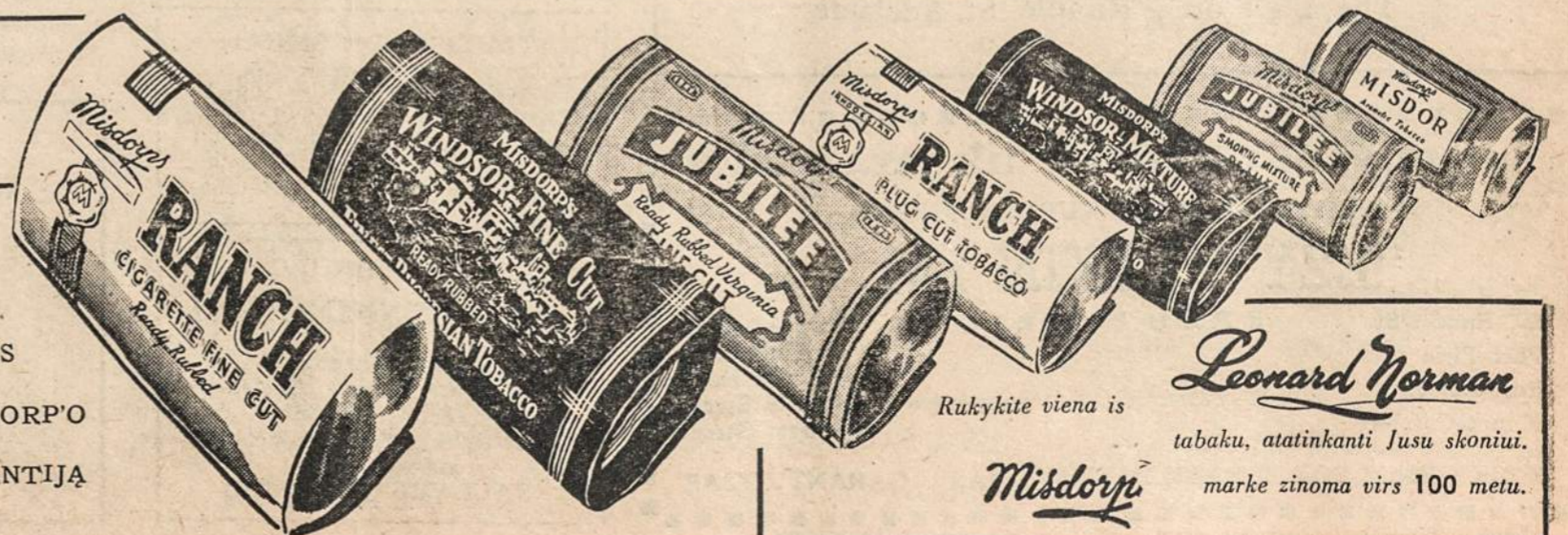
Baliu-sokius

kuris įvyks š. m. rugpjūčio 21 d. 8 v. vakaro Osbornos salėj Gouger Street.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti. Kvietimus galima gauti pas visus studentus. A. L. S. S. Adelaidės Skyriaus Valdyba

Rukykite tabaka,
atitinkanti Jūsų asmeninį skonį.

PLATUS PUKIŲ MUSŲ TABAKŲ PASIRINKIMAS PILNAI
PATENKINA VISUS CIGAREČIŲ IR PYPKIŲ RUKYTOJUS. JUS
BUSITE PILNAI PATENKINTAS PASIRINKĘS VIENĄ IŠ MILDORPŲ
TABAKŲ — KARTU TURĖSITE IR MILDORPŲ KOKYBĖS GARANTIJA

Rukykite viena is

Misdorff

Leonard Norman

tabaku, atitinkanti Jūsų skonį.

marke zinoma virs 100 metu.